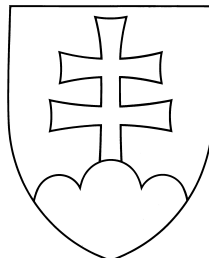

Číslo spisu

OU-ZH-OSZP-2024/001273-033

Žiar nad Hronom

03. 05. 2024

Rozhodnutie

Rozhodnutie zo zisťovacieho konania navrhovanej činnosti " Prieskumné vrty Lutila" .

Popis konania / Účastníci konania

Rozhodnutie vydané podľa § 29 ods. 11, 13, 14 zákona č. zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov .

Účastníci konania:

1. ENVIGEO, a. s., Kynceľová 2, 974 11 Banská Bystrica, IČO: 31 600 891
2. Peter Imriš, Atlas Building R27.G15, Harwell Oxford, Didcot OX11 0QX
3. Iveta Kotorová, rod. Talapková, Dolná Ves 16 , 96701 Dolná Ves
4. Jaroslav Hovorič, Dolná Ves 14, 96701 Dolná Ves
5. Elena Baranová, rod. Hovoričová, Dolná Ves 17, 96701 Dolná Ves
6. Mgr. Simona Čierna, rod. Čierna, Dolná Ves 20, 30, 96701 Dolná Ves
7. Július Pračko, Dolná Ves 18, 96701 Dolná Ves
8. Eva Pračková, rod. Strohnerová, Dolná Ves 18, 96701 Dolná Ves
9. Jozef Pračko, Dolná Ves 21, 96701 Dolná Ves
10. Martina pračková, rod. Urgelová, Dolná Ves 21, 96701 Dolná Ves
11. Jozef Pračko, Dolná Ves 19, 96701 Dolná Ves
12. Darina Pračková, rod. Mednianska, Dolná Ves 19, 96701 Dolná Ves
13. Phram Dr. Blanka Hovoričová, rod. Hovoričová, Banská Bystrica, Oreburská 2320/9
14. Mgr. Art. Igor Hovorič, Dolná Ves 23, 96701 Dolná Ves
15. Anna Fojtíková, rod. Hoghová, Dolná Ves 24, 96701 Dolná Ves
16. Ján Vice, Dolná Ves 34, 96701 Dolná Ves
17. Darina Viceová, rod. Maková, Dolná Ves 34, 96701 Dolná Ves

Výrok

Okresný úrad Žiar nad Hronom, odbor starostlivosti o životné prostredie, ako príslušný orgán štátnej správy podľa § 5 ods. 1 zákona NR SR č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v súlade s ustanoveniami § 2 ods. 3, ods. 6 a § 3 ods. 1 písm. e) zákona č. 180/2013 o organizovaní miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov a znení neskorších predpisov, v spojení s ustanoveniami § 56 písm. b) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie “) rozhodol podľa § 29 ods. 11, 13, 14 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a § 46 a § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „ správny poriadok “) na základe predloženého zámeru navrhovanej činnosti „ Prieskumné vrty Lutila “ predloženého navrhovateľom STREDNÉ SLOVENSKO, s. r. o., Pajštúnska 3, 851 02 Bratislava, IČO: 55 518 061

zastúpený na základe poverenia spoločnosťou ENVIGEO, a. s., Kynceľová 2, 974 11 Banská Bystrica, IČO: 31 600 891 dňa 21.12.2023 po vykonaní zisťovacieho konania navrhovanej činnosti podľa § 29 zákona takto:

Navrhovaná činnosť „Prieskumné vrty Lutila“ bude vykonávaná v určenom prieskumnom území a rieši umiestnenie dvoch vrtných plošín s realizáciou max. 6 vrtov predpokladanej hĺbky od 750 do 900 m so zameraním na vyhľadávanie ložiskového geologického prieskumu s overením rudných žíl Kremnického rudného poľa v k. ú. Lutila na pozemkoch parciel CKN č. 3708/1, 3708/10 a v k. ú. Kopernica a na pozemkoch parciel CKN č. 428 a EKN č. 977.

I. sa nebude posudzovať

podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

II. V procese povoľovania činnosti podľa osobitných predpisov je potrebné zohľadniť konkrétne požiadavky vo vzťahu k navrhovanej činnosti, ktoré vyplynuli z odôvodnených stanovísk a pripomienok doručených k zámeru navrhovanej činnosti:

1. Realizovať všetky opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti uvedených v bod č. IV predloženého zámeru vrátane organizačných a prevádzkových opatrení.
2. Rešpektovať všetky platné právne akty, ktoré v dotknutej lokalite riešenej v zámere činnosti, chránia verejné záujmy na základe osobitných zákonov a predpisov o ochrane zdravia ľudu, o utváraní a ochrane zdravých životných podmienok, o ochrane prírody a krajiny, o vodách, o verejných vodovodoch a o ochrane pred povodňami.
3. Pred povolením činnosti podľa osobitných predpisov postupovať v súlade s ustanoveniami §§ 3, 4, 34 a 35 zákona o ochrane prírody a krajiny a dodržať všetky platné technické normy s tým, že celá realizácia činnosti stavby bude uskutočňovaná pri vedomí možného výskytu chránených druhov rastlín a živočíchov v predmetnom území.
4. Pred povolením činnosti podľa osobitných predpisov postupovať v súčinnosti so správcom vodného toku a ŠOP SR, Správy CHKO Štiavnické vrchy.
5. Škody spôsobené navrhovaným prieskumom riešiť v súlade s geologickým zákonom č. 569/2007 Z. z.
6. Po ukončení vrtných prác, vrt zabezpečiť – záhozom.
7. V prípade kladného overenia zásob posudzovanej činnosti v ďalšom procese posudzovania vplyvov na životné prostredie týkajúcej sa ťažby, vykonať posúdenie kumulatívneho vplyvu v predmetnej lokalite.

Odôvodnenie

Navrhovateľ STREDNÉ SLOVENSKO, s. r. o., Pajštúnska 3, 851 02 Bratislava, IČO: 55 518 061 zastúpený na základe poverenia spoločnosťou ENVIGEO, a. s., Kynceľová 2, 974 11 Banská Bystrica, IČO: 31 600 891(ďalej len „navrhovateľ“) dňa 21.12.2023 doručil podľa § 22 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie na Okresný úrad Žiar nad Hronom, odbor starostlivosti o životné prostredie, ako príslušný orgán štátnej správy, dňa 21.12.2023 zámer navrhovanej činnosti „Prieskumné vrty Lutila“.

Zámer navrhovanej činnosti vypracovaný spoločnosťou ENVIGEO, a. s., Kynceľová 2, 974 11 Banská Bystrica, IČO: 31 600 891 parametrami je zaradený do prílohy č. 8 zákona o posudzovaní do kapitoly č. 1. Ťažobný priemysel, položka 16) Vrty (okrem vrtov na skúmanie stability pôdy súvisiacich s ťažobnou činnosťou) najmä v časti B od 600 m, podlieha zisťovaciemu konaniu, ktoré vykonal Okresný úrad Žiar nad Hronom, odbor starostlivosti o životné prostredie, ako príslušný orgán vo veciach posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa § 29 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Na zisťovacie konanie sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní (ďalej len „správny zákon“). Správne konanie vo veci zistenia, či navrhovaná činnosť podlieha posudzovaniu podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie začalo predložením zámeru navrhovanej činnosti na príslušný orgán štátnej správy dňa 21.12.2023.

Posudzovaný zámer činnosti je vypracovaný v jednom variante a nulový variant.

Navrhovaná činnosť bude realizovaná v Banskobystrickom kraji, okres Žiar nad Hronom v k. ú. Lutila na pozemkoch parciel CKN č. 3708/1, 3708/10 a v k. ú. Kopernica na pozemkoch parciel CKN č. 428 a EKN č. 977. Navrhovaná činnosť bude vykonávaná na základe rozhodnutia o určení prieskumného územia vydaného Ministerstvom životného prostredia SR, sekcie geológie a prírodných zdrojov pod č. 5221/2023-5.3 (č. záznamu:

14675/2023) dňa 06.03.2023. Navrhovaná činnosť rieši umiestnenie dvoch vrtných plošín s realizáciou 2 a max. 6 vrtov predpokladanej hĺbky od 750 do 900 m so zameraním na vyhl'adávanie ložiskového geologického prieskumu s overením rudných žíl Kremnického rudného poľa. Prieskumné územie je určené na vykonávanie ložiskového geologického prieskumu vyhradených nerastov, z ktorých možno priemyselne vyrábať kovy: Au, Ag rudy v etape vyhl'adavacieho prieskumu. Plošný rozsah celého prieskumného územia Lutila je 32,21 km². Prieskumné územie zasahuje do obcí Lutila (38,76 %), Kopernica (21,53 %), Stará Kremnička (11,14 %), Žiar nad Hronom (8,29 %), Slaská (7,84 %), Horná Ves (7,16 %), Lúčky (2,00 %), Bartošova Lehôtka (1,66 %) a Dolná Ves (1,62 %). Navrhovaná činnosť bude vykonávaná banským spôsobom podľa zákona č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov. Samotné miesto vykonávania vrtných prác vyhl'adavacieho prieskumu je vymedzené 2 vrtnými plošinami označenými CVDD-001 („Čertov vrch“) a RRDD-002 („Ryolitový hrebeň“). V prípade priaznivých výsledkov šikmých vrtov realizovaných z plošín CVDD-001 a RRDD-002 sa získané poznatky overia vrtmi z alternatívnych vrtných plošín, ktorými môžu byť plošiny označené CVDD-003 a 004 a RRDD-005 a 006. Priemerná doba realizácie 1 vrtu je okolo 30 dní, pri dennom postupe okolo 40 dĺžkových metrov. Vrtanie sa bude vykonávať nepretržite, v dvoch 12-hodinových zmenách za deň. Vrty sa budú realizovať v kampaniach, po ukončení realizácie prvých dvoch vrtov sa budú výsledky vyhodnocovať a rozhodne sa o pokračovaní, alebo ukončení prieskumu. Takýchto kampaní bude 1 - 3, celková doba realizácie prác bude 1 - 3 roky. Ložiskový geologický prieskum v etape vyhl'adavacej sa bude vykonávať pomocou šikmých jadrových vrtov s výplachom súpravou Atlas Copco CS14. Výsledkom vrtania je vrtné jadro, ktoré sa uloží do typizovaných vzorkovníc - debničiek spravidla v úsekoch 1 m dlhých, v jednej debničke zvyčajne 3 - 4 dĺžkové metre jadra. Vrtné jadro bude ďalej predmetom dokumentácie a odberu vzoriek geológom. Vrtnú osádku na jednej zmene budú tvoriť vrtmajster a 2 vrtní robotníci, stále prítomní pri vrtaní, prevádzkový technik, ktorý rieši prevádzkové potreby vrtnej osádky. Postup vrtných prác pravidelne bude vyhodnocovať geológ. Pri realizácii jadrových vrtov vrtný výplach bude tvoriť tekutá heterogénna koloidná sústava, vo vodnom prostredí dispergovaný íl (najčastejšie bentonit), organické polyméry a mazacie prísady. Vrtný výplach vo vrte sa na ústí vrtu bude zachytávať a opätovne používať. Na jeden vrt kategórie do 1 000 m sa spotrebuje okolo 60 m³ vody na výrobu vrtného výplachu. Zdrojom vody na výrobu výplachu je najbližší povrchový tok, odkiaľ sa voda načerpá. Výplach sa zachytáva v zemej, izolovanej nádrži, ktorá je súčasťou vrtného pracoviska - vrtnej plošiny. Odtiaľ sa čerpá pre potreby vrtania. Výplach, sa po ukončení nevypúšťa, výplachová kvapalina sa nechá odsedimentovať v nádrži a nádrž sa vyčistí a čistá voda za nechá zasiaкнуť na mieste. Výkop po odstránení nádrží sa zasype sedimentom z vrtania, ktorý je tvorený prirodzeným horninovým prostredím danej lokality a ostatnou výkopovou zeminou. V prípade bentonitového alebo polymérového výplachu je potrebné tento výplach zlikvidovať ako vrtné kaly na skládke príslušnej kategórie. Po ukončení prác sa vrtná plošina uvedie do pôvodného stavu. Zámer činnosti hodnotí environmentálne dopady etapy vyhl'adavacej, t. j. etapy, od ktorej výsledkov sa budú odvíjať všetky nasledujúce práce, alebo aj na základe výsledkov ktorej sa ďalšie investície do geologických prieskumných prác za daným účelom zastavia. V prípade pozitívnych výsledkov, ak budú potvrdené aj ďalšími etapami prieskumu, je možné uvažovať o následnej hlbinej ťažbe žilného ložiska, t. j. ložiska rozmerovo limitovaného, ale bohatého na kovy. Vplyvy posudzovanej činnosti neprekračujú štátne hranice. Posudzované územie, t. j. lokality, kde je navrhované umiestnenie vrtných plošín, nie je súčasťou žiadnych veľkoplošných ani maloplošných chránených území prírody. V území návrhu platí prvý stupeň ochrany podľa zákona o ochrane prírody a krajiny. Riešené územie nezasahuje do súvislej sústavy chránených území Natura 2000 – nezasahuje do navrhovaných vtáčích území, ani území európskeho významu a nezasahuje do žiadnej vodohospodársky chránenej oblasti ani do pásma vodárenského zdroja v zmysle zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách. Navrhovateľ zavádza monitorovanie kvality povrchovej vody v území, kde navrhuje realizáciu vrtných prác aj z toho dôvodu, že v území operuje viacero prevádzkovateľov povrchových ťažobní prevažne na bentonit, ktorého ťažba môže byť sprevádzaná zvýšenou mierou zakalenia povrchových tokov, spôsobenou napr. nákladnou dopravou suroviny z miesta ťažby na spracovanie, či pri zemných prácach na odskrývke. Aby sa zachytila kvalita podzemnej vody ešte pred začiatkom vykonávania prác, navrhovateľ obstaral vykonanie monitorovania kvality podzemnej vody v mesiaci 11/2023. Odbery sa uskutočnili dňa 17.11.2023, monitorovalo sa na 10 vybraných profiloch. Odbery realizovala spoločnosť ENVIGEO, a.s., Banská Bystrica, analýzy vykonalo laboratórium Eurofins Environment Testing Slovakia s.r.o., Turčianske Teplice. Výsledky laboratórnych stanovení boli porovnané s limitnými hodnotami podľa nariadenia vlády SR č. 269/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd. Povrchová voda odobratá z potokov v okolí Lutily (Slaský potok, Kopernica, Kremnický potok s prítokmi Jelšovský potok a Úkladný jarok) pri hodnotení jej kvality v porovnaní so všeobecnými ukazovateľmi a s ukazovateľmi koncentrácií ťažkých kovov so zohľadnením požadovanej koncentrácie (podľa nariadenia vlády SR č. 269/2010 Z. z.) nevykázala prekročenie limitných hodnôt. Stanovované boli aj kultivovateľné mikroorganizmy pri 22°C, ktoré sú indikátorom všeobecného znečistenia vody (najmä mezofilné baktérie, ale aj psychrofilné druhy) a kultivovateľné mikroorganizmy pri 36°C, ktoré sú indikátorom znečistenia vody s možným hygienickým rizikom

(najmä mezofilné a termofilné baktérie). Bola zistená prítomnosť kultivovateľných baktérií, nie však v nadlimitných koncentráciách podľa nariadenia vlády SR č. 269/2010 Z. z. Výsledky rozborov budú slúžiť ako východiskové údaje pre posúdenie možného ovplyvnenia kvality povrchových tokov v hodnotenom území realizáciou hlbokých vrto, či iných identifikovaných aktivít. V období 2005 – 2007 a 2012 – 2013 sa sledovala aj kvalita podzemných vôd na vybraných prameňoch, záchytoch a vo vrtoch. Sledovaná bola kvalita podzemnej vody plytkého obehu z izolovaných lokálnych zvodní v prameňoch a vrtoch. Vo všeobecnosti sa v zámere konštatuje, že podzemná voda skúmaného územia (okolie Kopernice, jazierko Slobodné, Úkladný jarok) má zhoršené senzorické vlastnosti (zvýšený obsah Mn, Fe, Ca) a často vykazuje aj mikrobiologické znečistenie. Identifikované vplyvy na životné prostredie realizáciou ložiskových vrto v okolí Lutily sú nevýznamné a krátkodobé.

Požiadavky na vstupy:

Záber pôdy - pri realizácii hlbokých vrto dôjde k dočasnému krátkodobému záberu pôdy v rozsahu plochy vrtnej plošiny o rozmeroch cca 8 x 14 m. Vrtáť sa bude vždy len jeden vrt a využívaná len jedna vrtná plošina. Počet vrtných plošín je navrhnutý 2 (štartovacie vrty na CVDD-001 a RRDD-002), prípadne až 6 v závislosti na dosiahnutých výsledkoch, t. j. v závislosti na overenej geologickej stavbe a skutočnosti, či vrty dosiahli zrudnené žilné telesá v smernom a hĺbkovou pokračovaní rudných žíl kremnického rudného poľa. Hĺbenie jedného vrtu dĺžky okolo 750 - 900 m trvá cca 30 dní. Lokalizácia vrto je v katastrálnom území obcí Lutily a Kopernica. Vrtáť je navrhnuté vrtnou súpravou (Atlas Copco CS14) t. j. jadrové vrtanie s výplachom, technikou vrtnej kolóny s ťažiteľnou jadrovnicou na lane (wire-line). Vrtná súprava je poháňaná naftovým motorom s výkonom 158 kW, pomocou ktorého sa dosiahne krútiaci moment na hlave okolo 500 - 1 300 Nm. Prevádzka vrtné súpravy je nezávislá na dodávkach energie, elektriny, či tepla z verejných inžinierskych sietí.

Nároky na energie - pohonné hmoty na pohon motora vrtné súpravy sa na pracovisko dodávajú v špeciálnych prenosných kontajneroch, vybavených čerpacou (tankovacou) pištoľou. Tento kontajner s palivom sa zvyčajne dopraví na pracovisko spolu s vrtnou súpravou, prípadne je možné palivo doplniť a doviesť na prívesnom vozíku. Okrem motora vrtné súpravy budú pohonné hmoty zabezpečené pre generátory a čerpadlá, ktoré sa nachádzajú na vrtnom pracovisku. Čerpadlo sa používa v prípade, že je potrebné dopraviť vodu z povrchového toku na pracovisko na výrobu výplachovej kvapaliny. Podobne generátor sa používa na výrobu elektrickej energie (centrála) napr. na zabezpečenie osvetlenia pracoviska. Pohonné hmoty na čerpadlo a generátor (benzín), ako aj mazacie oleje sa dovážajú v štandardných uzatvárateľných bandaskách a nádobách a skladujú sa v uzamykateľnom, na to určenom kontajneri.

Nároky na pracovné sily - vrtnú osádku v jednej smene tvorí vrtmajster, 2 vrtní robotníci, 1 prevádzkový technik a 1 geológ.

Nároky na vodu - na jeden vrt kategórie do 1 000 m sa spotrebuje okolo 60 m³ vody na výrobu vrtného výplachu. Zdrojom vody na výrobu výplachu je najčastejšie najbližší povrchový tok, odkiaľ sa voda načerpá. Pitná voda pre pracovníkov na vrtné plošine je zabezpečená dodávkou balenej pitnej vody, podľa aktuálnej potreby.

Sociálne zabezpečenie - potreba zabezpečenia WC sa rieši prenájmom mobilných a prenosných chemických WC. Pracovníci majú na pracovisku vybudovaný prístrešok, ktorý ich chráni pred priamym slnečným svetlom v lete a dažďom. Sprchy a šatne majú zabezpečené mimo pracoviska, v mieste ubytovania. Na bežné umývanie a čistenie OOPP je na pracovisku umiestnený kontajner 1 m³ (IBC) s úžitkovou vodou

Údaje o výstupoch:

Ovzdušia:

Na znečisťovanie ovzdušia v mieste realizácie vrtných prác sa podieľajú exhaláty zo spaľovacích motorov (motor vrtné súpravy, generátor, čerpadlo, ...). Znečisťovanie ovzdušia je krátkodobé a dočasné, v rozsahu neprekračujúcom vrtné pracovisko a jeho bezprostredné okolie. V letných mesiacoch sa k exhalátom môže pridať aj prašnosť, z dopravy na pracovisko a prevádzky vrtné súpravy.

Hluk, vibrácie, teplo a zápach:

Hluk vznikne z prevádzky vrtné súpravy Atlas Copco CS14 je 107 dB. Ide o hladinu hluku, ktorá pri dlhodobej expozícii môže spôsobiť poruchy sluchu, preto osádky vrtné súpravy nosia ochranu sluchu (ochranné slúchadlá). Na základe modelovania šírenia sa hluku z vrtných súprav podobných parametrov sa dá predpokladať, že izofóna hluku 55 dB bude vo vzdialenosti 50 - 100 m od vrtné súpravy a izofóna 45 dB bude vo vzdialenosti okolo 200 m (v lesnom teréne a zvlnenom reliéfe sa počíta s vyšším tlmiacim efektom prostredia).

Vibrácie - sú produktom mechanického pôsobenia vrtného stroja na horninové prostredie, teplo a zápach sú sprievodné produkty práce spaľovacích motorov. Tieto vplyvy by svojimi účinkami nemali prekročiť hranice vrtného pracoviska

Odpady:

Pri realizácii hlbokých vrtov vznikajú odpady skupiny 01 05 „Odpady pochádzajúce z geologického prieskumu, ťažby, úpravy a ďalšieho spracovania nerastov a kameňa“ a skupiny 15 „Odpadové obaly, absorbenty, handry na čistenie, filtračný materiál a ochranné odevy inak nešpecifikované“. Predpokladaná skladba a zatriedenie odpadov v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 365/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov („Katalóg odpadov“), ktoré môžu vzniknúť v dôsledku navrhovanej činnosti. Predpokladaná skladba a zatriedenie odpadov, ktoré môžu vzniknúť v dôsledku realizácie prieskumných vrtov v k. ú. obcí Lutilla a Kopernica:

- 01 Odpady pochádzajúce z geologického prieskumu, ťažby, úpravy a ďalšieho spracovania nerastov a kameňa,
- 01 05 Vrtné kaly a iné vrtné odpady,
- 01 05 04 Vrtné kaly a odpady z vodných vrtov – ostatný odpad,
- 01 05 99 odpady inak nešpecifikované;
- 15 Odpadové obaly, absorbenty, handry na čistenie, filtračný materiál a ochranné odevy inak nešpecifikované,
- 15 01 Obaly vrátane odpadových obalov z triedeného zberu komunálnych odpadov,
- 15 01 10 Obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami – nebezpečné odpady;
- 15 02 Absorbenty, filtračné materiály, handry na čistenie a ochranné odevy,
- 15 02 02 Absorbenty, filtračné materiály vrátane olejových filtrov inak nešpecifikovaných, handry na čistenie, ochranné odevy kontaminované nebezpečnými látkami - nebezpečný odpad.

Množstvo vrtného výplachu sa pripravuje priebežne podľa potreby - so zväčšujúcou sa hĺbkou vrtu je potrebné väčšie množstvo výplachu. Tento proces sa riadi tak, aby na konci vrtania, po dosiahnutí konečnej hĺbky, zostalo v kalových jamách len minimum výplachu. Okrem vrtného výplachu sa na vrtnom pracovisku produkujú aj menšie množstvá nebezpečného odpadu. Sú to predovšetkým obaly zo zvyškami nebezpečných látok (oleje, mazadlá, rozpúšťadlá, farby a podobne) a tiež použité a znečistené absorbenty, filtre, handry a znečistené OOPP (rukavice, odevy, ...). Tieto sa zbierajú na osobitnom mieste - v uzatvárateľnom sude v uzamykateľnom kontajneri - a po skončení vrtania, alebo podľa potreby sa odvádzajú na zneškodnenie príslušnej autorizovanej organizácii.

Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie.

Vplyvy na horninové prostredie - priamym vplyvom na horninové prostredie je realizácia vrtov a extrakcia vrtného jadra.

Nepriamym vplyvom, pokiaľ budú splnené geologické ciele prieskumu a dosiahnuté ekonomické ukazovatele ťažby ložiska, bude možná podzemná ťažba rudného ložiska, zameraná na kovy, najmä drahokovovej asociácie (Au - Ag) v žilných systémoch v hĺbkach pod 500 m pod povrchom. Akákoľvek ťažobná činnosť, pokiaľ bude relevantné pokračovanie prieskumných prác do fázy prípravy ťažby, bude posúdená osobitným procesom posudzovania vplyvov na životné prostredie.

Vplyvy na pôdu - realizáciou hlbokých vrtov dôjde k dočasnému záberu pôdy vrtnou plošinou rozmerov 8 x 14 m v lesnom poraste a to v trvaní asi 1 mesiac na 1 vrt. Celkovo sa počíta s postupným budovaním 2 až maximálne 6 vrtných plošín, v závislosti od priebežných výsledkov geologických prác. V miestach vrtných plošín sa vyhlbia 2 - 3 kalové jamy na nakladanie s výplachom, tesnené proti úniku nepriepustnou fóliou. Typické rozmery kalovej jamy sú okolo 2,0 x 2,3 m, s objemom 3 - 6 m³. Tieto sa po ukončení vrtania a odstránení zvyškového výplachu a fólie zasypú pôvodnou vykopanou zemínou.

Vplyvy na povrchovú a podzemnú vodu - realizácia hlbokých vrtov vyžaduje výplachové hospodárstvo, čo je vodná suspenzia vody a bentonitového ílu s prídavkom organických polymérov. Na jeden vrt hĺbkovej kategórie do 1 000 m je potrebných asi 60 m³ vody. Táto voda sa získava čerpaním z najbližšieho povrchového toku, v niekoľkých čerpacích cykloch, podľa postupu vrtania a nárokov na množstvo výplachu. Výplach sa vrtaním spotrebováva, práce sú riadené tak, aby pri ukončení vrtania nezostal zvyškový nespotrebovaný výplach v kalových nádržiach.

Vplyvy na ovzdušie - na znečisťovaní ovzdušia v mieste realizácie vrtných prác sa podieľajú exhaláty zo spaľovacích motorov (motor vrtnej súpravy, generátor, čerpadlo, ...).

Vplyvy na faunu a flóru - umiestnenie vrtných plošín je v lesnom poraste, pričom sa využívajú preluky a čistiny.

Vrtná plošina sa vyčistí od náletu a využíva v trvaní asi 1 mesiac na 1 hlboký vrt hĺbky 750 - 900 m. Počas vrtných prác sa môžu uplatniť nasledujúce vplyvy: zničenie bylinného podrastu lesnej preluky, resp. čistiny po dobu vrtania, vrátenie odstránenia náletov, rušenie fauny hlukom a pohybom ľudí v čase vrtania a sťahovania vrtnej súpravy, dočasné ovplyvnenie režimu povrchového toku čerpaním vody pre potreby výroby výplachu.

Vplyvy na obyvateľstvo - vplyvy na kvalitu a pohodu života. Prítomnosť vrtnej techniky a osádka na mieste vrtania, hluk z vrtnej súpravy a doprava po lesných cestách s tým spojená môže pôsobiť rušivo na návštevníkov lesa, ktorí by tu hľadali oddych a relax.

Vytvorenie pracovných príležitostí – na vrtaní sa priamo zúčastňuje vrtná osádka vo viacerých zmenách, pracovníci prevádzky, geológovia zodpovední za riadenie a dokumentáciu prác v teréne a presne neurčený počet pracovníkov v súvisiacich činnostiach (laboratórny servis, administratívni pracovníci a podobne). Priamy vplyv na vytvorenie

pracovných príležitostí vrátaním hlbokých vrtov v okolí Lutily je malý, ak by sa nevrátilo tu, vrtalo by sa inde. Významnejší je perspektívny nepriamy vplyv vrtného prieskumu, ak by výsledky geologického prieskumu boli priaznivé a ekonomika ťažby vyjde pozitívne, otvára sa možnosť hlbinej ťažby rudného ložiska a príchod významného zamestnávateľa do regiónu.

Vplyvy na dopravu spočíva v jednorazovom sťahovaní vrtnej súpravy na lokalitu (po štátnych a po lesných cestách v hodnotenom území) a opakovanom využívaní cestnej siete pri výmene zmien vrtných osádok a pracovných výjazdoch pracovníkov prevádzky (prevádzkový technik) a geológov na vrtné pracovisko.

Vplyvy na rekreáciu a cestovný ruch - je v prípade vrtných prác v okolí obce totožný s vplyvmi na obyvateľstvo - je to rušivý vplyv z prítomnosti, exhalátov a hlučnosti vrtnej súpravy a jej osádky v lese, možnom priestore na rekreáciu a oddych.

Vplyvy na poľovníctvo – môže mať vplyv na poľovníctvo, ak ho chápeme ako odbor, ktorý sa zaoberá ochranou, zušľachtovaním a lovom zvere. Tento vplyv môže byť limitujúci, keď hluk a zvýšený pohyb ľudí môže dočasne odplašiť zver z miest jej tradičného výskytu po dobu vrtania. Druhým možným vplyvom môže byť obmedzenie lovu diviacej zveri na krmoviskách a vnaďiskách, ktorý v súlade s dokumentom „Národný kontrolný program pre klasický mor ošípaných v diviacej populácii na Slovensku v roku 2023“ je nariadený celoročne, za účelom monitorovania výskytu klasického moru ošípaných a znižovania populačnej denzity diviacej zveri. V okrese Žiar nad Hronom predbežnej nebol zistený výskyt moru ošípaných, opatrenia však platia v poľovných revíroch celého Slovenska. Krmoviská a vnaďiská boli identifikované v mieste navrhovanej vrtnej plošiny CVDD-001. Poľovný revír z označením Kunešov - Kopernica je v správe poľovného združenia JÄGER so sídlom v Kopernici.

Dopady na zdravotný stav obyvateľstva - vplyvy na zamestnancov a vplyvy na ostatné obyvateľstvo.

Vplyvy na zdravotný stav zamestnancov - vrtná osádka vykonávajúca obsluhu vrtnej súpravy - aktuálne riziká týkajúce sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Možné ohrozenie bezpečnosti alebo zdravia zamestnancov, zúčastňujúcich sa vrtných prácach, vyplývajú zo všeobecných rizík, spojených s činnosťou, ktorej podstatou je strojná manipulácia s vrtnou kolónou a obsluha hydraulických zariadení, spaľovacích motorov a čerpadiel. Podmienky ochrany života a zdravia pri práci a špeciálne pri činnosti vykonávanej banským spôsobom (čo zahŕňa aj vrtné práce) stanovujú právne predpisy. Okrem všeobecne platných legislatívnych požiadaviek ma sp. BULGOLD a jej dcérske spoločnosti (vrátane sp. STREDNÉ SLOVENSKO, s.r.o.) vypracované vlastné zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ktorých dodržiavanie spoločnosti vyplýva z členstva v profesnej organizácii Asociácia kanadských prospektorov a developerov.

Vplyvy na zdravotný stav ostatného obyvateľstva je zanedbateľný.

Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na biodiverzitu a chránené územia:

Realizácia činnosti sa bude vykonávať mimo chránených území, kde podľa zákonom o ochrane prírody a krajiny platí 1. stupeň ochrany prírody (všeobecná ochrana). Územie navrhovanej činnosti sa nenachádza ani nezasahuje do chránených vtáčích území v zmysle Národného zoznamu navrhovaných chránených vtáčích území a taktiež nezasahuje do území európskeho významu, uvedených v Národnom zozname území európskeho významu. Vrtne plošiny môžu byť situované v chránenom lesnom biotope: Oblasť Čertovho vrchu (vrtné plošiny CVDD: Ls4 – Lipovo-javorové sutinové lesy (prioritný biotop európskeho významu 9180*). Ls5.1 – Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (biotop európskeho významu 9130). Ls5.2 – Kyslomilné bukové lesy (biotop európskeho významu 9110). Oblasť ryolitového hreneňa (vrtné plošiny RRDD-): Ls2.1 – Dubovo-hrabové lesy karpatské (biotop národného významu) Ls5.2 – Kyslomilné bukové lesy (biotop európskeho významu 9110). Zásah do chránených lesných biotopov je limitovaný, realizácia činnosti nebude vyžadovať výrubu, len vyčistenie lesnej preluky, či čistiny od náletov.

Realizáciou vrtov sa prechodne poškodí bylinný podrast na limitovanej ploche asi 8 x 14 m (štandardná plocha vrtnej plošiny). Ide o zásah do biotopu lesa, ktorý nemá vplyv na jeho udržateľnosť, kondíciu, či hodnotu.

Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice - realizácia činnosti nebude mať priamy vplyv, presahujúci štátne hranice Slovenskej republiky.

Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy - nie sú identifikované iné súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy. Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti - nehody, havárie a iné krízové situácie môžu vzniknúť z nasledovných príčin: zlyhanie technických opatrení (technické poruchy na vrtných strojoch, nákladných autách, havárie na technologickom zariadení, ...), zlyhanie ľudského faktora (nedodržiavania technologických postupov a bezpečnostných predpisov, nedbalosť pri práci, neplnenie si povinností obsluhy technických a technologických zariadení, ľudské chyby a omyly, ...), požiar, sabotáže a teroristické útoky, vonkajšie vplyvy (neovplyvniteľné udalosti - vojna, pandémia, krach burzy, neočakávané vývoje cien na svetových trhoch, ...), neovplyvniteľné prírodné sily (zemetrasenia, záplavy, úder blesku, ...).

Vo všeobecnosti preventívnym opatrením k predchádzaniu, respektíve účinnému riešeniu nepredvídaných situácií a havárií je dodržiavanie pracovných a technologických postupov, havarijných plánov a riadne zaškolenie pracovníkov

Predložený zámer navrhovanej činnosti obsahoval všetky náležitosti podľa ustanovení § 29 ods. 1 písm. a) zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, príslušný orgán oznámil listom pod č. s.: OU-ZH-OSZP-2024/001273-008 dňa 26.01.2024 v rámci zisťovacieho konania podľa § 29 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie zaslal zámer navrhovanej činnosti rezortnému orgánu, povolujujúcemu orgánu, dotknutému orgánu a dotknutej obci a zároveň ho zverejnila na webovej stránke <http://www.enviroportal.sk/sk/eia/> „Prieskumné vrty Lutila“.

Informácia pre verejnosť podľa § 24 ods. 1 o zverejnení zámeru navrhovanej činnosti pod č. s.: OU-ZH-OSZP-2024/001273-003 dňa 12.01.2024 bola zverejnená na úradnej tabuli Okresného úradu Žiar nad Hronom a na webovom sídle Okresného úradu Žiar nad Hronom.

Príslušný orgán podľa § 29 ods. 3 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie pri rozhodovaní o tom, či sa zmena navrhovanej činnosti bude posudzovať podľa zákona o posudzovaní, primerane použil kritéria pre zisťovacie konanie uvedené v prílohe č. 10 a zároveň prihliadal aj na stanoviska predložené k zámeru navrhovanej činnosti podľa § 29 ods. 9 zákona o posudzovaní.

V termíne podľa § 29 ods. 9 zákona o posudzovaní sa k oznámeniu o navrhovanej činnosti vyjadrili tieto subjekty:

1. Obvodný bankský úrad v Banskej Bystrici (list č. 277-166/2024 zo dňa 16.01.2024) ako vecne príslušný podľa § 41 ods. 2 písm. l) zákona č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušnách a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov a miestne príslušný podľa § 1 písm. a) vyhlášky MH SR č. 146/2020 Z. z., ktorou sa ustanovujú obvody pôsobnosti obvodných bankských úradov v platnom znení dáva toto stanovisko: Predkladaný zámer navrhovanej činnosti je vypracovaný pre potreby realizácie vyhládavacieho prieskumu v prieskumnom území Lutila, ktorý plánuje realizovať organizácia STREDNÉ SLOVENSKO s.r.o., Pajštúnska 3, 851 02 Bratislava. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky rozhodnutím č. 11987/2023-5.3 zo dňa 07.09.2023 súhlasilo so zmluvným prevodom prieskumného územia Lutila z organizácie GREEN VIEW s.r.o., Rigeleho 1, 811 02 Bratislava na organizáciu STREDNÉ SLOVENSKO s.r.o., Pajštúnska 3, 851 02 Bratislava. Ložiskový geologický prieskum v etape vyhládavacej zahŕňa prieskumné vrty dlhšie ako 600 m. Účelom vyhládavacieho prieskumu s využitím prieskumných - ložiskových jadrových - vrtov hlbokých viac ako 600 m je vyhládanie a overenie hĺbkového pokračovania kremnického žilného systému v jeho smernom a hĺbkovou pokračovaní v prieskumnom území Lutila. OBÚ v Banskej Bystrici k zámeru navrhovanej činnosti nemá žiadne pripomienky. Príslušný orgán stanovisko berie na vedomie.

2. Banskobystrický samosprávny kraj, oddelenie územného plánovania a životného prostredia (list č. 08828/2024/ODDDUPZP-2 zo dňa 29.01.2024) ako dotknutý orgán podľa § 23 ods. 4 zákona o posudzovaní a ako orgán územného plánovania podľa §16 ods.2 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku k predloženému zámeru navrhovanej činnosti vydáva nasledovné stanovisko: Predložený zámer navrhovanej činnosti nie je v rozpore s platným znením Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj (ďalej ako ÚPN VÚC BBK) a s regulatívami jeho Závaznej časti. Je predpoklad, že samotný zámer navrhovanej činnosti nebude mať významný negatívny vplyv na životné prostredie oproti súčasnému stavu. Banskobystrický samosprávny kraj nepožaduje činnosť ďalej posudzovať podľa zákona o posudzovaní. Príslušný orgán stanovisko berie na vedomie.

3. Okresný úrad Banská Bystrica - odbor starostlivosti o životné prostredie, odd. ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia (list OU-BB-OSZP- 2024/010773-004 zo dňa 07.02.2024) vydáva podľa § 9 ods. 1 písm. w) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov záväzné stanovisko: Z hľadiska ochrany prírody a krajiny sa predmetná činnosť má vykonávať mimo územia Chránenej krajinskej oblasti Štiavnické vrchy na území kde platí 1. stupeň ochrany prírody. Spracovateľ zámeru neuvádza GPS pozície navrhovaných vrtných plošín, ani jednotlivých vrtov a okrem parcelných čísel (plocha parciel predstavuje 515,92 ha). Prieskumné územie Lutila je v geografickom ponímaní umiestnené čiastočne v Žiarskej kotline, svojím ľavým horným okrajom minimálne zasahuje do orografického podcelku Kunešovská hornatina a jeho najväčšia časť sa nachádza v orografickom podcelku Jastrabská vrchovina. V prieskumnom území sa nenachádza žiadne maloplošne chránené územie (MCHÚ) s vyšším stupňom ochrany, najbližšie MCHÚ je PP Jastrabská skala kde platí 5. stupeň

ochrany prírody a v jej ochrannom pásme 4. stupeň ochrany prírody podľa zákona, a taktiež nezasahuje do žiadnej lokality zaradenej do európskej siete NATURA 2000. Podľa regionálneho územného systému ekologickej stability (RÚSES) okresu Žiar nad Hronom (ESPRIT, Banská Štiavnica 2013), sa PÚ prekrýva s niekoľkými prvkami RÚSES a to v značnom rozsahu. Najväčší prekryv má s regionálnym biocentrom RBc8 Horná Klapa (opis biocentra je na strane 133 textovej časti RÚSES okr. Žiar nad Hronom). Prieskumné územie je tiež v trase regionálneho biokoridoru RBk 3 Kolo-Klapa a RBk 4 Chrástová a to v 2 / 4 dĺžke 7 kilometrov a v celej šírke terestrických biokoridorov (strana 142). Takisto je v trase regionálneho hydrického biokoridoru RBkh 2 Lutilský potok, takmer po celej jeho dĺžke a tiež RBkh 3 Kremnický potok (strana 145). V priestore Prieskumného územia sa nachádzajú nasledovné genofondové lokality: ZH31, ZH32, ZH33, ZH34, ZH65, ZH67, ZH87 a ZH101. Opis genofondových lokalít je na stranách 151 – 156 textovej časti. V priestore Prieskumného územia sa nachádzajú chránené stromy – Dub pri Lutile GPS 48.6093578N, 18.8337186E, Dúglaska v Starej Kremničke 48.6294203N, 18.8695342E a jaskyňa Diery nad Pastorkom ktorá sa nachádza približne 550 metrov severo – východným smerom od severnej kóty Hornej Klapy (687 m n. m.). Pri terénnych obhliadkach Prieskumného územia Lutila boli zistené nasledovné druhy biotopov: Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky 6510 – biotop európskeho významu, Lk3 Mezofilné pasienky a spásané lúky – biotop národného významu, Lk4 Bezkolencové lúky 6410 – biotop európskeho významu, Lk7 Psiarkové aluviálne lúky – biotop národného významu, Ra3 Prechodné rašeliniská a trasoviská 7140 – biotop európskeho významu, Kr7 Trnkové a lieskové kroviny, Tr1 Suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápnitom substráte 6210 – biotop európskeho významu, Tr7 Mezofilné lemy – biotop národného významu, Sk2 Silikátové skalné steny so štrbinovou vegetáciou 8220 – biotop európskeho významu a Pr2 Prameniská nížin a pahorkatín na nevápencových horninách – biotop národného významu. Z lesných biotopov sú zastúpené Ls1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy 91E0* - prioritný biotop európskeho významu, Ls2.1 Dubovo-hrabové lesy – biotop národného významu, Ls3.3 Dubové nátržníkové lesy 91I0* - prioritný biotop európskeho významu, Ls3.5 Sucho a kyslomilné dubové lesy – biotop národného významu, Ls4 Lipovo-javorové sutinové lesy 9180* - prioritný biotop európskeho významu, Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy 9130 – biotop európskeho významu, Ls5.2 Kyslomilné bukové lesy 9110 – biotop európskeho významu. Uvádzame, že mapovanie biotopov nie je zrealizované komplexne v celom riešenom území a na presnejšie vylišenie a lokalizáciu biotopov je potrebné mapovanie aktualizovať pred realizáciou jednotlivých vrto. V území sa vyskytuje množstvo živočíšnych druhov, aj chránených, napr. ďateľ čierny (*Dryocopus martius*), ďateľ veľký (*Dendrocopos major*), žlna zelená (*Picus viridis*), lastovička obyčajná (*Hirundo rustica*), dažďovník obyčajný (*Apus apus*), myšiak hôrny (*Buteo buteo*), sokol myšiar (*Falco tinnunculus*), rybárik riečny (*Alcedo atthis*), , sova lesná (*Strix aluco*), a pod., ale aj bežné chránené druhy, ako sýkorka bielolíca (*Parus major*), sýkorka uhliarka (*Periparus ater*), sýkorka lesklohlavá (*Poecile palustris*), drozd čierny (*Turdus merula*), drozd plavý (*Turdus philomelos*), slávik červienka (*Erithacus rubecula*), sojka škriekavá (*Garrulus glandarius*), kolibkárik čipčavý (*Phylloscopus collybita*), trasochvost biely (*Motacilla alba*), bažant obyčajný (*Phasianus colchicus*), penica čiernohlavá (*Sylvia atricapilla*), škorec obyčajný (*Sturnus vulgaris*), a pod., ktorých podrobný opis nie je možný uviesť z dôvodu pomerne veľkého rozsahu územia. Konkrétne lokality zámeru vrto odporúčame preto najmä v hniezdnom (vo vegetačnom) období preveriť. Z ostatných živočíšnych druhov, napríklad poľovnú zver nie je účelné na tomto mieste opisovať. V internej databáze KIMS sa k lokalite navrhovaného PÚ Lovča viažu nasledovné výskytové dáta: *Thanatophilus sinuatus*, drevník rýhovaný (*Rhysodes sulcatus*), fúzač alpský (*Rosalia alpina*), fuzáč veľký (*Cerambyx cerdo*), pižmovec hnedý (*Osmoderma eremita*), roháč veľký (*Lucanus cervus*), babôčka pávooká (*Aglais io*), babôčka admirál (*Vanessa atalanta*), súmračník čiarkavý (*Thymelicus lineola*), vidlochvost feniklový (*Papilio machaon*), očkán stoklasový (*Brintesia circe*), mlynárik kapustový (*Pieris brassicae*), *Oedipoda caerulescens*, *Psophus stridulus*, jašterica krátkohlavá (*Lacerta agilis*), slepúch lámavý (*Anguis fragilis*) *Monacha cartusiana*, vretenica obyčajná (*Vipera berus*), užovka fľakaná (*Natrix tessellata*), užovka stromová (*Elaphe longissima*), hadovka lesklá (*Calopteryx splendens*), skokan hnedý (*Rana temporaria*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), pijavica veľká (*Haemopsis sanguisuga*), *Euomphalia strigella*, králiček zlatohlavý (*Regulus regulus*) strakoš červenochrbtý (*Lanius collurio*), chochláč severský (*Bombycilla garrulus*), brhlík obyčajný (*Sitta europaea*), kalužiačik malý (*Actitis hypoleucos*), žlna zelená (*Picus viridis*), glezg hrubozobý (*Coccothraustes coccothraustes*), pinka obyčajná (*Fringilla coelebs*), oriešok obyčajný (*Troglodytes troglodytes*), kôrovník dlhoprstý (*Certhia familiaris*), trasochvost horský (*Motacilla cinerea*), trasochvost žltý (*Motacilla flava*), straka obyčajná (*Pica pica*), vrana túlavá (*Corvus corone cornix*), sluka lesná (*Scolopax rusticola*), bocian biely (*Ciconia ciconia*), bocian čierny (*Ciconia nigra*), chriaštel' poľný (*Crex crex*), kačica divá (*Anas platyrhynchos*), volavka popolavá (*Ardea cinerea*), , myšiak lesný (*Buteo buteo*), kaňa močiarna (*Circus eruginosus*), kaňa popolavá (*Circus pygargus*), kaňa sivá (*Circus cyaneus*), sokol sťahovavý (*Falco peregrinus*), sokol kobec (*Falco columbarius*), sokol myšiar (*Falco tinnunculus*), hadiar krátkoprstý (*Circaetus gallicus*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), orol krikl'avý (*Aquila pomarina*), orol malý (*Hieraetus pennatus*), orol skalný (*Aquila pomarina*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), mačka

divá (*Felis sylvestris*), vlk dravý (*Canis lupus*) a medveď hnedý (*Ursus arctos*). V databáze AVESsymfony sa uvádza okrem vyššie spomenutých aj výskyt: králik ohnivohlavý (*Regulus ignicapillus*; Michal Baláž 2017), sýkorka chochlatá (*Parus cristatus* Michal Baláž 2017), krutohlav hnedý (*Jynx torquilla*; Michal Baláž 2017), strnádka obyčajná (*Emberiza citrinella*; Michal Baláž 2017) a výr skalný (*Bubo Bubo*; J. Mráz 2020).

Okresný úrad v sídle kraja na základe spracovaného odborného stanoviska ŠOP SR, Správy CHKO Štiavnické vrchy k uvedenému zámeru požaduje:

1. Do zámeru doplniť informáciu s presnou lokalizáciou umiestnenia vrtných plošín a samotných vrto, z dôvodu: v časti II.5 Umiestnenie navrhovanej činnosti chýbajú informácie o GPS pozíciách vrtných plošín, alebo jednotlivých vrto. Žiadateľ, ako je zrejme z informácii uvedených na strane 33 predkladaného zámeru, zabezpečil zmapovanie biotopov v miestach umiestnenia vrtných plošín, ale ich bližšia lokalizácia v zámere nie je uvedená. Na strane 9 je tabuľka 3, v ktorej táto informácia chýba. Tak isto túto informáciu nie je možné získať ani z časti II.6 Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti.

2. Vyhodnotiť celkový dopad jej kumulatívnych vplyvov na jednotlivé zložky ŽP, z dôvodu - v časti II.9 Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite ako jediné pozitívum je uvedené získanie presnejších poznatkov o charaktere zrudnenia v smernom a hĺbkovom pokračovaní rudných žíl kremnického rudného poľa v hĺbkach nad 600 metrov. Nie je tu však uvedená žiadna informácia o negatívnych dopadoch činnosti v danej lokalite. Na tomto mieste by bolo potrebné spomenúť aj inú ťažbu surovinových zdrojov v Jastrabskej vrchovine.

3. Komplexné zmapovanie flóry a fauny nakoľko v časti III.1.5 Flóra a fauna spracovateľ spomína rozsiahle a komplexné mapovanie ktoré v predmetnej oblasti prebehlo v rokoch 2013 a 2014. Pre potreby tohto mapovania však bola metodika mapovania biotopov špecificky nastavená a podľa nášho názoru sa výsledky z tohto mapovania nedajú aplikovať na predmetný zámer odvrátenia jednotlivých vrto. Túto časť zámeru (Flóra a fauna) hodnotíme ako nedostatočne spracovanú a žiadame ju doplniť minimálne o fytogeograficko-vegetačné začlenenenie, potencionálnu vegetáciu, reálnu vegetáciu-jej rozdelenie a opis lesných a nelesných biotopov s výskytom chránených druhov. Spracovateľ neuvádza úplne správne územia Natura 2000, pretože sú opomenuté SKUEV Dolný Chlm, Bujačia lúka a Kunešovské lúky. Upozorňujeme tiež na nedostatočné spracovanie zámeru v časti III.2 Krajina, krajinný obraz, stabilita úplne absentujú informácie o súčasnej krajinskej štruktúre, krajinnom obraze, scenérii krajiny a krajinskej stabilite. Použitý výrez z mapy SKŠ na strane 38 nemá dostatočnú výpovednú hodnotu a nenahrádza slovný opis územia. Ani v tejto časti sa autor zámeru dostatočne nezaobrá súčasným využívaním krajiny, ktorá je už 50 rokov ovplyvnená povrchovou ťažbou bentonitov ktorá má ďalekosiahly a pravdepodobne aj trvalý vplyv na súčasnú krajinnú štruktúru, krajinný obraz, krajinnú stabilitu, scenériu a všetky krajinné zložky a prvky. Túto časť navrhujeme celú prepracovať a doplniť o uvedené skutočnosti. Okresný úrad v sídle kraja sa k predloženému zámeru „Prieskumné vrty Lutila“ v zmysle § 9 ods. 1 písm. w) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov vyjadri až po jeho dopracovaní a opätovnom predložení. Navrhovateľovi odporúčame dopracovanie zámeru (mapovanie na prítomnosť chránených rastlín, časový harmonogram vrtných prác) v súčinnosti so ŠOP SR, Správou CHKO Štiavnické vrchy. Osobitné predpisy, ako aj ostatné ustanovenia zákona OPaK, ostávajú vydaním tohto vyjadrenia nedotknuté.

Príslušný orgán s uvedeným stanoviskom oboznámil navrhovateľa a podľa § 29 ods. 10 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie vyzval ho na predloženie doplňujúcich informácií. Pripomienky navrhovateľom boli uvedené v doplňujúcich informáciách k zámeru činnosti s ktorými bol dotknutý orgán ochrany prírody a krajiny oboznámený listom č. s. OU-ZH-OSZP-2024/001273-026 zo dňa 14.03.2024.

Nakoľko príslušnému orgánu nebolo doručené stanovisko dotknutého orgánu k podkladom pred vydaním rozhodnutia v stanovenej lehote má zato, že dotknutý orgán doplňujúce informácie navrhovateľa akceptoval. Uvedená pripomienka bude predmetom pri povoľovaní činnosti podľa osobitných predpisov.

4. Regionálny úrad verejného zdravotníctva, Žiar nad Hronom (list č. RÚVZZH/OPPL/84/386/2024 zo dňa 23.01.2024) k predloženej navrhovanej činnosti podľa § 13 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. vydáva toto záväzné stanovisko: Na základe uvedených skutočností, návrhu realizácie predmetnej činnosti, vzhľadom na jej charakter, rozsah, projektované parametre ako aj umiestnenie v lokalite, RÚVZ v Žiari nad Hronom z hľadiska ochrany verejného zdravia konštatuje, že navrhovaná činnosť v tejto fáze vykonávania ložiskového geologického prieskumu vyhradených nerastov, nebude mať negatívny vplyv na obyvateľov dotknutého územia. Toto záväzné stanovisko bude podkladom k ďalšiemu konaniu v pôsobnosti príslušného úradu v predmetnej veci.

Príslušný orgán stanovisko berie na vedomie.

5. Okresný úrad Žiar nad Hronom, odbor starostlivosti o životné prostredie - štátna vodná správa (list č. OU-ZH-OSZP-2024/002226-002 zo dňa 24.01.2024) k predloženému zámeru uvádza: Navrhovaný zámer je z pohľadu

ochrany vôd a za predpokladu splnenia opatrení na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné prostredie uvedených v bode IV. 10 predloženého zámeru prijateľný. Je potrebné rešpektovať pobrežné pozemky a ochranné pásma vodných tokov v danom území. Všetky stavby a zariadenia, manipulačné a spevnené plochy na ktorých bude dochádzať k zaobchádzaniu so znečisťujúcimi látkami, musia po stavebnej a technickej stránke vyhovovať ustanoveniam vodného zákona a Vyhlášky MŽP SR č. 100/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní s nebezpečnými látkami, o náležitostiach plánu preventívnych opatrení na zamedzenie vzniku neovládateľného úniku znečisťujúcich látok do životného prostredia a na postup v prípade ich úniku (havarijný plán). Zariadenia musia byť stabilné, nepriepustné, odolné voči mechanickým, tepelným, chemickým, biologickým a poveternostným vplyvom a musia byť zabezpečené proti úniku znečisťujúcich látok do podzemných a povrchových vôd. Orgán štátnej vodnej správy nepožaduje činnosť posudzovať podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

Príslušný orgán stanovisko berie na vedomie. Uvedená pripomienka vyplýva zo zákona o vodách a bude predmetom konania o povolení činnosti podľa osobitných predpisov.

6. Okresný úrad Žiar nad Hronom, odbor starostlivosti o životné prostredie - štátna správa ochrany ovzdušia (list č. OU-ZH-OSZP – 2024/002463-2 zo dňa 30.01.2024), ako príslušný orgán štátnej správy ochrany ovzdušia nemá námietky k zámeru navrhovanej činnosti za predpokladu, že pri realizácii bude dodržaný zákon č. 146/2023 Z. z. o ochrane ovzdušia spolu s vykonávacími vyhláškami. Štátny orgán ochrany ovzdušia súhlasí s predloženým dokumentom a neodporúča ho na ďalšie posudzovanie podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Príslušný orgán stanovisko berie na vedomie. Uvedená pripomienka vyplýva zo zákona o ovzduší a musí sa ňou navrhovateľ zaoberať v konaní o povolení činnosti podľa osobitných predpisov

7. Okresný úrad Žiar nad Hronom, odbor starostlivosti o životné prostredie – štátna správa odpadového hospodárstva (list č. OU-ZH-OSZP – 002373-2/2024 zo dňa 05.02.2024) vydáva toto vyjadrenie: Ako dotknutý orgán štátnej správy odpadového hospodárstva nemá námietky k zámeru navrhovanej činnosti za predpokladu, že pri realizácii bude dodržaný zákon o odpadoch a príslušných vykonávacích vyhlášok.

Príslušný orgán uvedené stanovisko berie na vedomie.

8. Obec Lutilla (listy: z 01.02.2024 a 12.03.2024), zastúpená starostom obce Petrom Knoppom v zmysle § 23 ods. 4 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie k predloženému zámeru zasiela nasledovné stanovisko: Obec Lutilla nesúhlasí s realizáciou navrhovanej činnosti „ Prieskumné vrty Lutilla “. Dôvodom je skutočnosť, že v katastrálnom území obce Lutilla a aj v ďalších susediacich KÚ prebieha intenzívna banká činnosť povrchovým spôsobom, čo negatívne vplyvy na ŽP ako celok. Z nášho pohľadu nie je žiaduce rozširovať bankú činnosť, ktorá by zväčšila environmentálnu záťaž na okolitú prírodu, obec Lutilla a jej obyvateľov. Máme dôvodné obavy, že realizáciou zámeru navrhovanej činnosti môže dôjsť k znehodnoteniu alebo strate spodných vôd v KÚ Lutilla.

Obec Lutilla o zaslaní zámeru a upovedomení o začatí konania informovali verejnosť na webovom sídle i úradnej tabuli obce v dňoch od 16.01.2024 do 18.02.2024. V uvedenom termíne nebolo doručené Obci Lutilla žiadne písomné stanovisko, ani nebol nikto osobne nahliadať do spisového materiálu.

Príslušný orgán s uvedeným stanoviskom oboznámil navrhovateľa a podľa § 29 ods. 10 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie ho vyzval na predloženie doplňujúcich informácií. Pripomienky navrhovateľom boli uvedené v doplňujúcich informáciách k zámeru činnosti s ktorými bola dotknutá obec oboznámená listom č. s. OU-ZH-OSZP-2024/001273-026 zo dňa 14.03.2024.

Nakoľko príslušnému orgánu nebolo doručené stanovisko dotknutej obce k podkladom pred vydaním rozhodnutia v stanovenej lehote (obsahom, ktorých boli i doplňujúce informácie navrhovateľa) má zato, že obec doplňujúce informácie navrhovateľa akceptovala. Príslušný orgán uvádza, že posudzovaním vplyvov na životné prostredie nie je konanie o povolení činnosti, ktoré bude predmetom samostatného konania podľa osobitných predpisov.

9. Obec Kopernica (list z 13.03.2024) zastúpená starostom obce Bc. Rastislavom Slaninom uvádza: zámer a upovedomenie o začatí konania bol zverejnený na úradnej tabuli i na oficiálnej webovej stránke v dňoch od 13.02.2024 do 06.03.2024.

Na obecný úrad nebolo doručené žiadne stanovisko v stanovenej lehote k zámeru a upovedomenie o začatí konania „Prieskumné vrty Lutilla“.

Verejnosť sa v priebehu zisťovacieho konania v zmysle § 23 ods. 4 zákona o posudzovaní mohla vyjadriť k navrhovanej činnosti do 21 dní od doby zverejnenia zámeru na webovom sídle ministerstva a okresného úradu a od zverejnenia oznámenia dotknutou obcou.

10. Peter Imriš, Atlas Building R27.G15, Harwell Oxford, Didcot OX11 0QX (Peter Imriš, Kamenná 22, 966 22 Lutilla; list zo dňa 16.02.2024 – doručený na úrad dňa 20.02.2024), uvedené celé znenie v prílohe (14 strán) tohto listu.

V zmysle Vašej výzvy z 26.01.2024 evidovanej pod číslom: OU-ZH- OSZP-2024/00127 3-00 vo veci prieskumných vrtov na zlato a striebro v Lutile a Kopernici, Vám týmto v stanovenej lehote zasielam svoje písomné stanovisko. Vzhľadom k tomu, že som dlhodobo odcestovaný a neviem, či sa budem v čase Vašej odpovede nachádzať v Spojenom Kráľovstve alebo na Slovensku, si Vás dovoľujem požiadať o zaslanie Vašej odpovede na obe vyššie uvedené adresy a tiež email. Z navrhovanou činnosťou nesúhlasím a považujem ju za rozpornú s ochranou prírody ale aj viacerými ďalšími záujmami regiónu a štátu, preto požadujem, aby bolo vydané zamietavé stanovisko. Nižšie uvádzam konkrétne odôvodnenia. Na spracovanie stanoviska som mal len jeden deň a tak sa ospravedlňujem za nižšiu kvalitu spracovania. Ale aj napriek tomu som sa rozhodol zúčastniť tohto dôležitého procesu.

Odôvodnenia:

Vznik spoločnosti a jej pozadie.

Dovoľte mi na úvod poukázať z môjho pohľadu na absolútnu neslušnosť a ignoráciu zo strany navrhovateľa. Spoločnosť „STREDNÉ SLOVENSKO s. r. o. " je zapísaná v obchodnom registri Slovenskej republiky od 19.07.2023, teda asi pol roka (zdroj: <https://www.orser.sk/vvpris.asp?ID=665311&SID^2&P=0>). Nielenže táto spoločnosť nemá žiadnu históriu na Slovensku ale je zjavné, že zahraničná materská spoločnosť, ktorá je 100% vlastníkom (BULGOLD INC. Richmond East 82, Toronto, Ontario M5C1P1, Kanada) si prostredníctvom konateľa Demetriosia Constantinidesa z Cypru (adresa: Aiakou 6A, Nicosia 1035, Cyperská republika), spravila pobočku na Slovensku, aby mohla uvedenú činnosť realizovať. Zdá sa, že nikto z vedúcich predstaviteľov nie sú Slovenskí občania?

II.

Názov spoločnosti

Navyše názov tejto spoločnosti je značne urážlivý pre Slovákov, keďže pomenovanie „Stredné Slovensko" je v prvom rade pomenovanie konkrétneho regiónu Slovenska. Alebo chcú majitelia tejto spoločnosti týmto názvom povedať, že im patri alebo bude patriť celé stredné Slovensko (po vyťažení Lutilského zlata)? Mám teda za to, že uvedená Materská spoločnosť použila pre svoj zámer názov slovenskej dcéry v nielen nevhodný a urážlivý ale z môjho pohľadu aj nezákonný. A teda aj z uvedeného dôvodu nie je možné, aby bolo vydané povolenie pokiaľ sa neodstráni táto nezákonná skutočnosť. Domnievam sa, že súkromná spoločnosť sa nemôže volať, ako územná časť nášho Slovenského štátu.

III.

Podivná ekonomika „Kolonistova“ a „Kolónie"?

Príde mi nerozumné ak Slovenský Štát dáva povolenia na prieskum zlata alebo aj povolenia na ťažbu, a pritom na tejto ťažbe nemá skoro žiadny podiel. Tisne sa preto do úst oprávnená otázka, či sme skutočne len kolóniou alebo suverénnou krajinou? Peniaze, nášmu mladému štátu, ktorý sotva oslávil 30 výročie svojho obnovenia, treba ako soľ. Na rozvoj, sociálne programy, vzdelanie, zdravotníctvo, životné prostredie, atď. A keď už by sa malo na niečo zlato použiť tak hlavne na povzdvihnutie našej mladej vlastní a jej obyvateľov. No vôbec sa tak nedeje. Niet sa, čo čudovať, ak máme banské zákony ešte z čias komunizmu, kedy sa nepredpokladalo trhové hospodárstvo a zlatá horúčka, že sa o naše nerastné bohatstvo teraz idú roztrhať zahraničné spoločnosti. Keďže naše zákony sú takto nevhodne nadstavené tak tieto spoločnosti nás asi majú len za úplných hlupákov, ktorý si nevážia vlastné bohatstvo? Znamená to, že Slovenské zlato budú zisťovať a neskôr ťažiť cudzie spoločnosti, ktoré odvedú do štátu „smietku" trhovej hodnoty zlata, čo nepokryje ani náklady na elimináciu dopadov na životné prostredie alebo je značne menšia ako medziročná inflácia? Na čo potom vôbec ťažiť? Verím, že nikdy nie je neskoro sa zamyslieť nad touto otázkou. Dočítal som sa v jednom článku na internete (<https://www.teraz.sk/spravy/sas-slovensko-za-kilogram-vytazeneho/411015-clanok.html>) o tom, ako sa pri ťažbe zlata na Slovensku cca 500 kg/ročne, v trhovej hodnote cca 30 mil. euro, dá zaplatiť sadzba podlá výnimky len 8000 Eur. Ak správne počítam $8 \text{ tlc}/30 \text{ mil} * 100\% = 0.026\%$ (ak počítame cenu zlata k dnešnému dňu cca 60tisic/kg tak $60.000 \text{ euro}/\text{kg} * 500 \text{ kg} = 30 \text{ mil. euro}$). Ak by to tak bolo aj v tomto prípade tak verte tomu, že obyvatelia okolitých obci by sa vám na tých 8000 ročne radi vyzbierali, len aby im neklesla cena nehnuteľnosti a neničilo sa životné prostredie, v svojom rodnom prostredí. Ak ide štátu o DPH takto je stále menej zárobku ako bude mať súkromná spoločnosť. Nemálo by to byť naopak, že ťažiar bude mať malý zisk a štát ktorému zlato patri väčší ?

Nuž ak je takáto ekonómia ťažby pravdou, je potom povinnosťou všetkých zainteresovaných vydať nesúhlasné stanovisko k ťažbe alebo len prieskumu, pokiaľ sa nestanoví pre zahraničné firmy, alebo vôbec súkromné spoločnosti, primeraná sadzba za ťažbu. Takáto nízka daň by možno bola vhodná, kedy ťažiar na konci ťažby odovzdal vyťažené zlato Slovenskému štátu, alebo keby ťažila štátna spoločnosť. Ale v prípade, že ide o zahraničnú

spoločnosť, ide podľa mojej mienky defakto o vykrádanie slovenského národného bohatstva a o ekonomickú vlastizradu páchanú všetkými zainteresovanými (či už vedome alebo nevedome). Na uvedené Vás upozorňujem a z uvedeného vás žiadam, aby ste z titulu svojej pozície urobili všetky zákonné kroky, na zabránenie takých činnosti vo všeobecnosti ale aj v tomto konkrétnom prípade. V opačnom prípade môžete čeliť aj trestnoprávnym následkom. V dokumentácii sa píše, že celkové náklady na prieskum sú cca 70.000 euro. To skutočne Slovenský štát nemá 70. tisíc aby urobil prieskum sám? A následne sa rozhodol ako náloži so zistenými okolnosťami v prospech svojich občanov, národa a štátu? Žiadam nepovoliť uvedený prieskum

IV.

Škody spôsobené predošlými aj navrhovanými prieskumami.

Zhotoviteľ si nedal ani tú námahu, aby pri svojom zámere zmapoval a vyhodnotil dopady predošlých prieskumných vrtov v posudzovanom území. Toto považujem za podstatný nedostatok. Skôr mám dojem, že navrhovateľ sa snažil tejto téme vedome vyhnúť, alebo ak to urobil z nevedomosti tak preukázal, svoju nedostatočnú znalosť. Či už tak alebo tak, z môjho pohľadu toto diskvalifikuje navrhovateľa pokračovať v ďalšom procese.

Dovoľte, aby som Vás preto teraz upozornil, že prieskumné vrty v minulosti sa neobišli bez dopadov na spodné vody, ako dosvedčujú úradné záznamy ale aj skúsenosti občanov. Podľa mojich zistení bolo realizovaných viacero prieskumov v okolí napr.: Ústav Geofyziky v Brne (1970); Československý uránový priemysel, ložiská radioaktívnych surovín. (1973/4); Prieskum pre bentonity (cca 2013?)

Všetky tieto prieskumy mali negatívne dopady na spodné vody. Dňa 07.02 1973 pod číslom 32/73 vydal predseda Miestneho Národného Výboru v Lutile (MNV) - Jozef Kružliak súhlasné stanovisko na prieskum radioaktívnych surovín s podmienkou, že prípadné škody spôsobené pri týchto prieskumoch musia uhradiť občanom resp. JRD. V odôvodnení rozhodnutia doslova uviedol, citujem: "v máji r. 1970 prevádzal v našej obci Ústav Geofyziky v Brne tiež prieskum a došlo v časti zvanej Vršok k úplnej strate vody, studne vyschli". Toto odôvodnenie obce Lutila, zastúpenej predsedom MNV, samo o sebe dosvedčuje, že došlo k negatívnemu vplyvu na spodné vody, skoršími prieskumnými vrtmi.

Treba dodať, že tieto prieskumy v 70. rokoch spôsobili značný zásah do spodných vôd v našej obci a mnohí občania prišli o vodu v studniach a boli aj finančne kompenzovaní za stratu vôd. Konkrétne viem o strate vody u pána Matúša Hudeca, na Lesnej ulici v Lutile, ktorý bol tiež jeden z postihnutých a tiež aj odškodnených. Rovnako došlo k prelivom vo vrtoch v „Blatišti" alebo v „Jelšínach" kde do dnes po 50. rokoch tam stále vyteká voda (voľne do prírody a následne vteká do Kopernického potoka). Rovnako tieto vrty spôsobili vznik bahníka na tzv. „Zválnisku", pri chodníku z Lutily do Sv. Kríža (Žiaru Nad Hronom). Za ostatné desaťročia sa v katastri našej obce Lutila realizovalo mnoho ďalších prieskumných vrtov a to za účelom získania a overenia zásob Bentonitu v miestnom lese. V dôsledku čoho došlo k narušeniu spodných vôd a prelivu vo viacerých studniach v centre obce, s ktorých do dnes vyteká voda do miestneho potoka. Paradoxne, v tom čase, vtedy predseda stavebnej komisie (dnešný starosta), z uvedeného obviňoval realizátorov niektorých studní. No toto sa ale následným šetrením ukázalo ako nepravda. Evidentne túto situáciu spôsobilo realizovanie väčšieho množstva hlbokých prieskumných vrtov na bentonit v oblasti Tupá hora. Z vyššie uvedeného je zjavné, že vykonávanie ďalších prieskumných vrtov je veľké riziko z hľadiska podzemnej vody a jej stavu. Najmä ak sa jedná o takú veľkú hĺbku vrtania ako sa navrhuje (do 900m).

Uvedené vrtanie by mohlo mať negatívny dopad aj na evidované termálne pramene v Sv. Krížskej doline, napríklad tie pre svetovo známe kúpele Sklené Teplice, alebo pre realizáciu geotermálnych projektov na získavanie lacnej energie. Ako sú napr. projekt „Geotermálna elektráreň Žiar" pri Lovči, a podobne, (<https://pwenery.sk/projekt/geotermalna-elektarren-ziar/>). Zmena podzemnej vody môže mať negatívny dopad aj na neďalekú obytnú zónu obce Lutila, ktorá je postavená na ílovitom podloží. Prípadné zníženie stavu podzemných vôd by mohlo znamenať vysušovanie ílovitého podložia (na ktorom je obec postavená) a prepádanie sa domov a infraštruktúry (najmä v svahovitej časti obce od Kopernického potoka smerom k lesu - IBV). V kontexte vyššie uvedeného, žiadam, preto vyhotoviť znalecký posudok, ako prípadné vrty do navrhovanej hĺbky môžu prispieť k ovplyvneniu podzemných vôd v nablížšom okolí (obec Lutila, Kopernica, St. Kremnička) ale aj širšom okolí Sv. Kríž (Žiar nad hronom) alebo Sklené teplice. Lovča.

Nesúhlasím z realizáciou uvedených vrtov, ale ak by napriek tomu došlo k jej povoleniu, žiadam, aby bola uvedená v záväznej časti povolenia podmienka na monitorovanie podzemných vôd v obci a okolí kontinuálne odborne spôsobilou, nezávislou organizáciou a povoľovať ďalšie vrtanie len za podmienky, že nedochádza k podstatným zmenám podzemných vôd. V kľúčových a vyššie vymenovaných lokalitách. Povedzme vykonať prieskum, stavu vôd každých 100m vrtania v časovom horizonte potrebnom na ustálenie podzemných vôd. Paušálne povolenie totiž je veľmi rizikové (najmä ak výsledok prieskumu nemusí znamenať objavenie žiadneho zlata). Ak prieskum poškodí občanov, obec, životné prostredie a nepotvrdia sa náleziská, kto odškodní poškodených???? To máme mi občania znášať riziko prípadného prieskumu, ktoré bude slúžiť z veľkej väčšiny len na obohatenie zahraničných ťažiarov?

Treba uviesť teraz zodpovedné osoby, ktoré budú uskutočňovať prípadnú náhradu. Zároveň v kontexte predošlých ale aj budúcich následkov prieskumu požadujem, aby bolo uvedené, že akékoľvek škody preukázateľne spôsobené občanom alebo firmám, obciam na mejetkoch, vrtním, bude hradit' navrhovateľ.

V.

Intravilány obcí sú zahrnuté v prieskumnom území

Je nepochopiteľné, že prieskumné územie bolo vyznačené aj pod existujúcimi viacerými obcami v okolí: Lutila, Stará Kremnička, Dolná Ves, Horná Ves, Slaská. Zdá sa z poskytnutej mapy (obrázok 1 z posudzovanej dokumentácii), že prieskumné územie nezasahuje do intravilánov mesta Sv. Kríž a obce Kopernica. Toto samo osebe je v rozpore s rozvojom miestnych samospráv. V týchto obciach je preinvestovaných 100-vky miliónov euro súkromných aj verejných investícií, ktoré sú prípadným prieskumom alebo ťažbou priamo ohrozené. Pozrime sa napr. na obec Lutila.

V obci Lutila je cca 500 rodinných domov, kde priemerná trhovú cenu domu má hodnotu niekde medzi 100 a 200 tisíc Euro. V Lutile len stavebný pozemok má hodnotu 50 tisíc Eur. Pri počte 500 domov hovoríme o existujúcej hodnote investovanej v rodinných domoch 50 až 100 miliónov eur. Plus infraštruktúry majetok, cesty, inžinierske siete, Verejné budovy, kostol, obecný úrad, škola, škôlka, atď... Môžeme teda povedať, že podobné to bude aj v ďalších postihnutých obciach, kde súkromný a verejný majetok predstavuje niekoľko 100 miliónov eur. Ak sa teda vplyvom prieskumu alebo samotnej ťažby začne napríklad uvedené územie prepadať a zosúvať. Je preto potrebné vykonať znalecké posudky, ktoré vyhodnotia rizika prípadného prieskumu alebo ťažby (na uvedené obce), pretože ani keby sa ťažilo zlato nie je reálne, aby bolo v takej hodnote, že nahradí znalecké alebo trhové hodnoty o ktoré by mohli prísť miestny obyvatelia. Preto aj prieskum, či ťažba sa musí posudzovať nie len z hľadiska toho koľko prinesie zisku súkromným zahraničným spoločnostiam ale aj to aké dopady na naše územie a jej obyvateľov bude mať a kto bude prípadné škody spôsobené ťažbou kompenzovať. Alebo sa snáď počíta s tým, že toto nikto nebude kompenzovať? Žiadam, aby boli intravilány obcí dodatočne vyňaté z prieskumných území. A je pre mňa nepochopiteľné, ako bolo možné vydať povolenie na vytýčenie prieskumného územia pod obcami, bez predošlej konzultácie s obyvateľmi alebo obcami. Z článku HN vyplýva, že MŽP rozhodlo samo bez ohľadu na obce? Citujem z článku HN: „Obec Lutila, v ktorej katastri má k prieskumom dôjsť, sa to dozvedela až z kladného stanoviska envirorezortu. " Dala alebo nedala obec Lutila súhlasné stanovisko? Článok v HN:

https://hnonline.sk/finweb/ekonomika/9_608384_7-zlata-horucka-na-strednom-slovensku-kanadania-dostali-povolenie-hladat-zlato-a-striebro. Znamená to, že MŽP rozhodlo o nás bez nás?... hrozí teda obciam stavebná uzávera? ÚP stanovuje výstavbu niekoľko ďalších 100 rod. domov. Ako je možné sklbiť prieskum, ťažbu a j výstavbu rodinných domov v danej oblasti? Bude prípadne MŽP v prípade negatívnych dopadov na obce ich odškodňovať? Žiadam vylúčiť intravilány obcí z uvedeného prieskumného územia alebo prevziať plné odškodnenie obyvateľov za negatívne dopady, ktoré môžu mať prieskum alebo následná ťažba (v extrémne môže dôjsť až k zániku niektorých obcí.)

Kumulatívne vplyvy

Po prečítaní posudzovaného dokumentu mám dojem, ako by sa uvedená činnosť mala realizovať na zelenej lúke. Pritom, je zjavné, že uvedená oblasť je značne zasiahnutá nadťažbou dreva odlesňovaním, a povrchovou ťažbou bentonitu. Spracovateľ nesprávne uvádza, že najväčší znečisťovateľ je automobilová doprava, a takticky obišiel miestne spracovanie/výrobu hliníka, a Novácku elektrárňu. Keď hovoríme o hliníkárni, to nehovoríme len o momentálnom znečistení, ktoré fabrika môže spôsobovať ale aj o tom, ktoré spôsobila za celú dobu svojej existencie, a ktorej stopy sa stále nachádzajú v našej prírode. Konkrétne posudzované územie sa sústreďuje len na malú oblasť, kde sa vrty realizujú, čo nie je možné takto zúžiť, keďže ich dopad môže a evidentne aj bude mať regionálnu aj nadregionálny význam a to nie len na živú prírodu (rastlinstvo a zvieratá) ale aj hlavne na podzemné vody. Ako uvádzam vo viacerých častiach tohto dokumentu. Upozorňujem Vás na štúdiu Ing. Michala Kravčíka, CSc., ktorú vytvoril pre potrebu ťažby bentonitu posudzovanom území „Posúdenie vplyvu ťažby bentonitu na degradáciu biotopov v Kremnických vrchoch" z 02.07.2017 v Košiciach. Z tejto štúdie jasne vyplýva obrovské kumulatívne pôsobenie všetkej ťažby bentonitu v miestnych lesoch a nevyhnutnosť kumulatívneho posúdenia akejkoľvek ďalšej činnosti. Tuto som Vám už veľakrát doručoval na okresný úrad v rámci konaní a preto ju máte k dispozícii. Žiadam aby ste ju v plnosti zohľadni v tomto konaní. (nepripájam ju z dôvodu šetrenia papiera)

Obrázok nižšie zobrazuje aktuálnu situáciu v miestnych lesoch rozsah povrchových lomov na Bentonit a tiež úroveň odlesňovania.

Zatiaľ nikto nevykonala kumulatívne posúdenie činnosti, ktoré sa v miestnych lesoch dejú. Keď sme na to upozorňovali počas EIA pre firmu REGOS s.r.o na ťažbu bentonitu (cca pre 10 rokmi) tak nám bolo odpovedané, že firma Regos nemá právo vstupu do iných ťažobných priestorov a posudzovať tak dopady svojej činnosti v súlade s existujúcimi znečisťovateľmi. Bolo nám odkázané, že takéto kumulatívne /posúdenie sa dá realizovať len v rámci posudzovania územného plánu obcí alebo regiónu. Požadovali sme preto v rámci ÚP obce Lutila, Zmien d Doplnkov

1, a nedošlo k realizácii. Teraz sú v posudzovaní zmeny a doplnky k ÚP obce Lutíla č. 2. a rovnako som požadoval vykonať kumulatívne posúdenie všetkých navrhovaných činností. Ale okresný úrad sa vždy vyhovori, že konkrétna činnosť sa bude posudzovať až vtedy, keď by sa realizovala, a tak sa vyhne kumulatívne posudzovaniu v rámci ÚP. A takto sa jeden úrad vyhovára na druhý a k posúdeniu kumulatívnych vplyvov nikdy nedošlo a asi ani nedôjde. Pritom nikto nevie povedať, či už teraz nie sme ďaleko za hranicou devastovania prírody a trvalo udržateľného rozvoja. Žiadam posúdenie kumulatívnych vplyvov.

VI. K niektorým konkrétnym časťam navrhovanej dokumentácie

Úvod. V tejto časti navrhovateľ uvádza, že sa budú najskôr robiť 2 vrty a potom ostatné podľa potreby 2-6 do max hĺbky 900 m. Tu hovorí navrhovateľ, že prieskum sa bude robiť podľa potreby. Ako je potom možné posúdiť dopady činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia, keď nie je ustálený počet vrto, ich lokalita a ani hĺbka. Žiadam, posúdiť pred vydaním povolenia, a tiež, aby sa priebežne tiež sledovali dopadny vrtania na prírodu ale hlavne na podzemné vody.

V časti II. 5 uvádza navrhovateľ, že činnosť sa bude vykonávať v prieskumnom území Lutíla SR 5221/2023-5.3 zo dňa 06.03.2023. Nie je mi známe, že by sa bola obec Lutíla k tejto téme bola vyjadrovala. Ako bolo možné vytýčiť prieskumné územie v katastri obce a tiež pod značnou časťou intravilánu obce, pokiaľ nebol vydaný súhlas dotknutej obce? Považujem preto rozhodnutie o určení prieskumného územia za rozporné zo zákonom, a teda neplatné ak bolo takéto vyjadrenie potrebné. Ak je prieskumné územie vytlčené v rozpore so zákonom tak by sa nemali ani vrty realizovať. Žiadam preveriť a prípadne zastaviť povoľovací proces.

II. 7. Termín vrtania jedného vrtu je určený na 30 dní. Na čo je potom potrebný čas 3 rokov na dokončenie maximálne 6 vrto? Je potrebné aby dĺžka vrtania bola prispôbená monitorovaniu stavu podzemných vôd, a nie technickým možnostiam. A ak sa zistia negatívne dopady na spodné vody okamžite situáciu vyhodnotiť pokiaľ sa nezhorší. Žiadam zapracovať.

II. 8.4 Pre potrebu vrtania potrebujú asi 60m³ vody na jeden vrt. Miestne toky sú skoro vyschnuté. Keďže ide o vrtanie do veľkej hĺbky a je možnosť, že by sa narazilo aj na rádioaktívne horniny, nie je možné vodu z výplachu považovať len za obyčajnú ale za banskú vodu a tiež za nebezpečný odpad. Žiadam priebežné meranie kvality tejto vody, najmä radiácie a obsahu ťažkých kovov výplachovej vody a odobratých vzoriek. V prípade, že by došlo k úniku radiácie bola by to katastrofa pre širšie okolie. Ako som uviedol v inej časti dokumentu v tejto časti katastra sa už realizoval prieskum na rádioaktívne horniny, teda tento predpoklad nie je vymyslený ale má svoje logické jadro.

II. 9. V tejto časti navrhovateľ hovorí o pozitívach a politickej podpore tejto činnosti. Nuž ale ani slovom nehovorí o názore miestneho obyvateľstva, ktoré evidentne toto nepodporuje, ale je zjavne proti. To, že je niečo technicky možné neznamená, že je to aj ekonomicky výhodne alebo celospoločensky prospešné. Ak bude vrtanie a ťažba znamenať zánik okolitých obcí a znečistenie prostredia napr. kynaidom, keď nebudú náklady na odstránenie ekologických dopadov, mnohonásobne väčšie ako zisky z ťažby, potom v koho prospech bude ťažba? Len v prospech ťažiarov a tých, čo im vydajú povolenie? Žiadam zohľadniť názor miestneho obyvateľstva. Zhotoviteľ hovorí, že absentuje prieskum v hĺbkach okolo 600 m. Ak teda hovorí o technologickom pokroku, ktorý umožňuje vrtanie do hĺbok okolo 1000 m. Možno by nemal zabúdať aj na technologický pokrok v oblasti rádiológie a neinvazívnych technológií zisťovania podzemných kovov. A keď sa jedná o životné prostredie, ktoré by mohlo byť narušené práve invazívnymi metódami, je potrebné uprednostniť neinvazívne technológie. Žiadam zamietnuť navrhovanú činnosť a postupovať v zisťovaní zásob neinvazívnymi technológiami. V závere tejto časti hovorí navrhovateľ, že prípadná ťažba bude výsledkom posúdenia, ekonomickej výhodnosti, a dopadov na životné prostredie a cenových trendoch na svetových trhoch. Ale ani zmienka o záujmoch Slovenského štátu alebo miestneho obyvateľstva, ktoré po stáročia tu žije a má svoj domov aj nainvestované prostriedky. Aj toto ukazuje, že navrhovateľ skutočne nemá záujem o ťažbu v súlade s miestnym obyvateľstvom. Zaujímajú ho asi len zisky na svetových trhoch, a či sa prepadnú susedné obce do polohia alebo budú zamorené jedami s podzemia alebo použitej technológie na spracovanie, asi nedáva veľkú váhu???

11.10 Celkové náklady sú vyčíslené na 74500 Eur. Preto sa čudujem že toto (prieskum a ťažbu) nechá štát robiť súkromnej spoločnosti, keď je cena prieskumu taká malá.

II. 13. Medzi doktnuté orgány žiadam zaradiť aj štátnu Ochranu prírody SR. Žiadam doplniť.

III. 1.2. v tejto časti sa navrhovateľ vyhol definícii hydrogeologického podložia v Lutílskej časti, kde je podložie značne zvodnené. Žiada doplniť

III.1.3 nie je tu uvádzaný prietok tokov z ktorých by sa prípadne mala čerpať voda na vyplachovanie vrto. Žiadam doplniť.

111.1.5. V tejto časti navrhovateľ zavádza. Pretože podľa mojej vedomosti, bolo ustálené vo viacerých banských konaniach a EIA, že prieskum pre firmu ORTAC bol robený len na malom území a jeho výsledky sa nesprávne aplikovali na celé posudzované územie, s predpokladom, že pomery budú rovnaké. Takýto predpoklad, môže urobiť len osoba neznalá, pomerov v miestnych lesoch alebo taká osoba ktorá sa chce vyhnúť zisteniu reálneho stavu. Hovoríme tu o vzácnych a chránených druhoch ako sú napr. Medveď hnedý, rys ostrovid, mačka divá, vydra

riečna, salamandra škvrnitá, vlk, atď a z ríše rastlín o mnohé chránené druhy najviac skloňovaná napr. rosička okruholistá. Preto považujem celú túto časť navrhovateľa za zavádzajúcu a neobjektívnu a pritom ešte zastaralú. Žiadam aktualizovať na základe reálne zisteného stavu a sprístupniť účastníkom konania a verejnosti ešte pred vydaním rozhodnutia na vyjadrenie.

III.1.5a Navrhovateľ ďalej zužuje problematiku fauny a flóry len na úzko súvisiacu s vrtnou plošinou a jej dopadmi. Preto vraj boli vykonané obhliadky odbornou osobou a vybralo sa také umiestnenie, ktoré najmenej bude zasahovať a škodiť prírode. Podotýkam, že Ing. Marián Jasík, ktorý toto vykonal nie je štátnym orgánom. A prieskum tohto typu môže vykonať len organizácia ktorá má celoslovenskú autoritu, kredibilitu a riadenie kvality svojich výstupov a nie individuálna osoba, hoci znala veci. Žiadam vykonať nový prieskum orgánom na to určeným ŠOP SR. Ďalej sa v dokumentácii zhotoviteľ priznáva, že obhliadku realizovali len v jesennom čase teda bude sa musieť zopakovať na jar 2024. To nemyslíte vážne? Teda najskôr vydá úrad povolenie na ťažbu, a potom sa bude konať prieskum???? Myslím, že uvedený postup navrhovateľa hovorí za všetko, najmä to, že otázky životného prostredia považuje len za formalitu a nie za reálnu vec. Zhotoviteľ sám priznáva existenciu (chránených) biotopov v oblasti európskeho významu, no napriek tomu to takto zľahčuje. Žiadam vykonať detailný prieskum biotopov ŠOP SR, a sprístupnenie tohto mapovaniem verejnosti a účastníkom konania na vyjadrenie ešte pred vydaním rozhodnutia vo veci samotnej.

III.1.5a Treba dodať, že posudzovanom území sa nachádza množstvo chránenej zveri. V tejto oblasti sa navrhovateľ sústredil len na poľovnú zver a úplne odignoroval veľké množstvo chránených druhov, spomedzi ktorých niektoré som vymenoval vyššie. Aj toto dokazuje, že prieskum je tendenčný a má za cieľ jediné, uľahčiť povoľovací proces, bez ohľadu na to aké dopady to bude mať na miestne živočíchy. Žiadam zohľadniť.

111.1.6. Táto oblasť nebola dostatočne zmapovaná, keďže sa nerešpektujú koridory migrácie vzácnej chránenej zveri. Ktoré sa v miestnych lesoch nachádzajú a nie sú zohľadnené. Žiadam zohľadniť.

111.1.7. Aj, keď miestne potoky nie sú významnými tokmi, tieto sa vlievajú do rieku Hron, ktorá má nadregionálny význam. A prípadné znečistenie z vrtovej alebo z ťažby (ktoré nevieme predpokladať, napr. riadioaktívne) môže zamoriť širšie územie prípadne aj rieku Hron. Žiadam zohľadniť.

111.2.1 z obrázka 21 priamo vyplýva, že vrtanie sa realizuje pri ťažobnom priestore na benotniť, na ktorý bola vydaná EIA. V čase keď sa posudzovala nebolo reči o prieskumoch do hĺbky 900m. Preto je potrebné posúdiť zaťaženie tejto lokality o to viac, že už je zaťažené intenzívnou ťažbou bentonitu. Žiadam zohľadniť.

111.2.2 v tejto časti navrhovateľ priznáva, že v lokalite Čertov vrch prechádza regionálny biokoridor ako migračná trasa pre chránené druhy napr. šelmi. A tu vzniká oprávnená otázka, prečo sa medvede pohybujú po okolitých dedinách. Nuž nie je to len pre ich premnoženie ale aj preto, že v ich prirodzenom prostredí ich čím ďalej tým viac vyrušujeme. Aj keď v takýchto konaniach to síce pomenujeme, ale nič s tým nespravíme. Navyše vrtné plošiny v Lutile sú na okraji regionálneho biocentra RbC8 a regionálneho biokoridoru rBk4. A j zuvedeného dovodu žiadam uvedené vrtanie nepovoliť. V tejto časti spomínajú a ÚP (zmeny a doplnky 2) obce Lutila ešte nie je schválený teda nie je platný. Nie je možné sa naň teda odvolávať v rámci tohto procesu.

III.4.1. V tejto časti sa opäť opiera navrhovateľ o zisťovanie kvality vôd od firmy Envigeo pre ORTAC., spreď asi 10 rokov. Nie je možné použiť takéto staré monitorovanie pre súčasnú potrebu a monitorovanie musí zabezpečiť „povodie Hrona“, do ktorého jurisdikcie uvedené toky patria. Za ostatných 10 rokov sa veľa zmenilo napr. pribudlo oveľa viac bentonitu „splachovaného“ miestnymi tokmi, čo prispelo k likvidácii rýb a života ako takého v tokoch. Žiadam zohľadniť.

Ak je teda voda v miestnych tokoch znečistená chemicky aj biologicky, ako vyplýva z prieskumov, ako môže byť použitá na výplach, keď môže rovnako dôjsť k znečisteniu a kontaminácii podzemných vôd? Žiadam zohľadniť. Zisťovanie kvality vôd považujem za neaktuálne, a žiadam, aby ho vykonali na novo a certifikované laboratória, Žiadam zohľadniť.

III.4.2 Chýba akékoľvek merateľné údaje o kvalite podzemných vôd, ktoré by sa dali neskôr porovnať s tým, čo nastane po realizácii prieskumu, či prípadnej ťažby. Žiadam doplniť.

III. 4.3 Tu je uvedených 15 dobývacích priestorov, ktoré sú v posudzovanom území. Dnes je oblasť značne vytiažená. Žiadam zohľadniť.

III.4.4 štúdia sa opiera o zníženie výroby hlinka v Sv.Križi. Dlhodobá bola táto oblasť druhým najväčším znečisťovateľom ovzdušia na Slovensku po Košickom kraji. Teda to, že sa teraz dočasne znížilo zaťaženie, neznamená, že sa vytvoril priestor na ďalšie znečisťovatele. Žiadam zohľadniť.

V tejto oblasti opätovne odkazuje navrhovateľ na štúdiu z roku 2013, kde bola najväčším znečisťovateľom ovzdušia automobilová doprava. Toto je neaktuálne. Za 10 rokov sa zintenzívnila nielen automobilová doprava ale aj ostatné znečisťovatele ako ťažba bentonitu, ktorá prispieva k prašnosti a tiež k radonovému riziku. A toto sa vôbec nevyhodnocuje v tejto dizertácii. Žiadam doplniť nové aktuálne zistenia.

III. 4.5 Vrtanie bude prevádzkované 24h denne teda zver bude vyrušovaná. Žiadam zakázať vrtanie v noci aby sa eliminoval vplyv na zver a biorpv (hlukom, vybraciami, ale aj ozvetlením, zápachom atď.).

IV. 1. Záber pôdy bude širší, aj z dôvodu manipulačnej techniky atď. Žiadam zohľadniť.

IV.1.2 Dieslový generátor má výkon 158 KW, čo predstavuje pri nepretržitej 24h prevádzke veľké znečistenie vzduchu, PM časticami ale aj hlukom, svetlom, vibráciami. Nebola vyčíslená ani CO2 stopa.

IV.1.2 Odoberanie vody z najbližšie toku (60m3) môže mať negatívne dopady na daný rok, a jehom život keďže nie je definovaný aký tok a v ktorom ročnom období sa bude vyzúvať nie sú určené ani minimálne hodnoty hladiny ktorú musia zabezpečiť v toku a ktorý to bude kontrolovať.

IV. 2 Znečistenie ovzdušia je hlavne z diezlového generátora. Ale zabúda sa povedať, že môže vzniknúť napríklad aj navítaním radioaktívnych surovín a ich rozprašením do okolia môžu byť ohrození nielen pracovníci na životoch ale aj blízka aj vzdialená príroda.

Hluk a zápach sa budú šíriť spolu s vibráciami a budú nepriaznivo vplyvať na zvery. Preto je potrebné v prípade povolenia zabrániť nepretržitému víťaniu, aby mala zver aspoň noci kľud. Žiadam zapracovať.

V podstate výplach z vrtu sa v zmysle navrhovanej dokumentácie nepovažuje za potencionálne nebezpečný odpad. Žiadam doplniť opatrenia na prípadne znečistenie a nakladať z vodou nielen ako z banskou ale aj ako nebezpečným odpadom.

IV.3 Priamy vplyv je extrakcia vrtného jadra. A toto nie je dostatočne ošetrené, čo bude znamenať pre podzemné vody. Môže sa stať, že prevrtávajú sa viaceré spodné vody, ktoré sú zatiaľ izolované a tieto spôsobia rôzne nežiaduce efekty, ako som uviedol v inej časti dokumentu. Napr. preliv v studniach okolitých obcí, úbytok spodnej vody a praskanie ílovitého podlažia pod obytnými zónami najmä v Lutile, zmena toku prameňov pre Sklené Teplice, alebo energetické využitie v Lovči. Žiadam, eliminovať a zohľadniť.

V dokumentácii nie je jasne definované, čo sa udeje s vrtmi (dierami v zemi o hĺbke 900m) po skončení prieskumu. Či už úspešného alebo neúspešného. Ako budú zabezpečené, aby ďalej neškodili? Zasypané, uzatvorene? Ak bude z nich vytekať voda, ako to ovplyvní okolie? Žiadam, eliminovať a zohľadniť.

Vplyv na povrchovú a podzemnú vodu a ovzdušie, faunu a flóru som opísal v inej časti.

Vplyv na obyvateľstvo, je negatívny v každom prípade, keďže prípadná zmena podzemných vôd, alebo ťažba zlata striebra môže spôsobovať znečistenie prírody látkami ako kyanid prípadne prepádanie obytných zón, atď. V dokumente sa nijako nehovorí o negatívnych dopadoch a o tom, kto bude za ne zodpovedný v prípade, že sa prejavia. Žiadam doplniť.

IV.4 Zdravotné riziká sú tiež podceňované. Žiadam doplniť opatrenia pre potrebné pre narábanie s radioaktívnymi materiálmi na ochranu nielen pracovníkov ale aj prírody a širšieho okolia v rátane obyvateľov. Žiadam zohľadniť, doplniť.

IV. 5 vplyv na biodiverzitu som opísal v ostatných častiach, ale je potrebné zdôrazniť, že nie je dostatočne zistený stav, vychádza z dokumentácie ktorá je zastaralá, a z prieskumov, ktoré sa ešte len majú realizovať, a nie je zabezpečená nezávislosť prieskumov. Teda toto je potrebné doplniť, aby bolo možné objektívne vyhodnotiť dopady. Žiadam zohľadniť a doplniť.

IV.11, ak by sa nerealizoval prieskum, nič by sa nestalo, pretože dnešnými neinvazívnymi metódami sa dajú určiť polohy ložísk vcelku presne. Navyše vzniká riziko negatívnych dopadov, ktoré sú s tým spojené ako som opísal v tomto dokumente. Žiadam zohľadniť.

IV. 12 ZaD ÚP obce Lutila č. 2 ešte nie sú schválené a tak nie je možné tvrdiť, že je táto činnosť v súlade s ÚP obce Lutila. Informácia je zavádzajúca. Žiadam zohľadniť a doplniť.

IV. 13, navrhovateľ si sám určuje to, že nepotrebuje prieskum chránených rastlín v okolí ťažby pred vydaním povolenia, ale urobí tak až na jar a o výsledku ma informovať ŠOP SR. Toto je totálny akt svojvôle, keďže prieskum ma robiť nezávislá organizácia, a nie firma ktorá bude sama ťažiť a tak je v konflikte záujmov. Žiadam zohľadniť a doplniť.

Variantné riešenie neboli dostatočne identifikované. Zhotoviteľ zavádza, keď tvrdí, že navrhovaná činnosť nemá variantné riešenie. Práveže má a toto bolo potrebné použiť ako prvoradé. A to neinvazívne skenovanie prostredníctvom rádiových vln a iných techník, či už terestriálne alebo zo satelitov. Žiadam prehodnotiť a realizovať neinvazívny prieskum.

Príslušný orgán s uvedeným stanoviskom oboznámil navrhovateľa a podľa § 29 ods. 10 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie vyzval ho na predloženie doplňujúcich informácií a vysvetlení. Pripomienky navrhovateľom boli uvedené v doplňujúcich informáciách k zámeru činnosti s ktorými bol účastník konania oboznámený listom č. s. OU-ZH-OSZP-2024/001273-026 zo dňa 14.03.2024. Nakoľko príslušnému orgánu nebolo doručené stanovisko účastníka konania k podkladom pred vydaním rozhodnutia v stanovenej lehote má zato, že doplňujúce informácie navrhovateľa účastník konania akceptoval.

Príslušný orgán k jednotlivým pripomienkam uvádza:

K bodu č. I. – II. nie je v kompetencií príslušného orgánu posudzovania vplyvov na životné prostredie hodnotiť vznik, pozadie a názov spoločnosti, preto sa k nim nebude vyjadrovať.

K bodu č. III.

Prieskumné územie Lutila bolo povolené rozhodnutím o určení prieskumného územia Ministerstvom životného prostredia SR, sekciou geológie a prírodných zdrojov pod č. 5221/2023-5.3 (č. záznamu: 14675/2023) dňa 06.03.2023. Plošný rozsah celého prieskumného územia je 32,21 km². Prieskumné územie zasahuje do obcí Lutila (38,76 %), Kopernica (21,53 %), Stará Kremnička (11,14 %), Žiar nad Hronom (8,29 %), Slaská (7,84 %), Horná Ves (7,16 %), Lúčky (2,00 %), Bartošova Lehôtka (1,66 %) a Dolná Ves (1,62 %). Uvedená pripomienka mala smerovať na Ministerstvo životného prostredia SR, sekciu geológie a prírodných zdrojov, ktorý vydal predmetné rozhodnutie. Uvedená pripomienka nie je v kompetencií príslušného orgánu posudzovania vplyvov na životné prostredie a preto sa ňou nebude zaoberať.

K bodu č. IV.

Navrhovateľ v doplňujúcich informáciách podal podrobnú analýzu jestvujúcich registrovaných hydrogeologických vrtov realizovaných v obci Lutila. Príslušný orgán uvádza, že týmto rozhodnutím predmetnú činnosť v území nepovoľuje ale ju z hľadiska vplyvov na životné prostredie posudzuje. Povolenie činnosti bude predmetom samostatného konania podľa osobitných predpisov. Škody navrhovanými prieskumami budú riešené pri povoľovaní činnosti v súlade s geologickým zákonom č. 569/2007 Z. z. Uvedené v podmienke predmetného rozhodnutia.

K doplneniu uvádza, že Obec Lutila je zásobovaná pitnou vodou z verejného vodovodu zo zdrojov umiestnených mimo jej katastrálne územie. Realizované studne pri rodinných domoch slúžia ako doplňujúci vodný zdroj úžitkovej vody.

K bodu č. V.

Ako už uvedené v bode III. Prieskumné územie Lutila bolo povolené rozhodnutím o určení prieskumného územia Ministerstvom životného prostredia SR, sekciou geológie a prírodných zdrojov pod č. 5221/2023-5.3 (č. záznamu: 14675/2023) dňa 06.03.2023. Uvedená pripomienka mala smerovať na Ministerstvo životného prostredia SR, sekciu geológie a prírodných zdrojov, ktorý vydal predmetné rozhodnutie. Uvedená pripomienka nie je v kompetencií príslušného orgánu posudzovania vplyvov na životné prostredie a preto sa ňou nebude zaoberať.

Pripomienka - Kumulatívne vplyvy.

Posúdenie vplyvu kumulatívnych vplyvov v predmetnej lokalite v prípade kladného overenia zásob bude predmetom pri samostatnej činnosti týkajúcej sa ťažby. Pripomienka uvedená vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

K pripomienke VI, časť II.5, II.7.

Navrhovateľ v doplňujúcich informáciách sa podrobne zaoberal jednotlivými pripomienkami účastníka konania. Tak ako už bolo uvedené, príslušný orgán týmto rozhodnutím predmetnú činnosť v území nepovoľuje ale ju z hľadiska vplyvov na životné prostredie posudzuje. Povolenie činnosti bude predmetom samostatného konania podľa osobitných predpisov. K navrhovanej činnosti z hľadiska ochrany povrchových a podzemných vôd sa vyjadril Okresný úrad Žiar nad Hronom, odbor starostlivosti o životné prostredie, orgán štátnej vodnej správy a jeho stanovisko je uvedené v odôvodnení tohto rozhodnutia pod č. s. OU-ZH-OSZP-2024/002226-002 zo dňa 24.01.2024. K navrhovanej činnosti z hľadiska odpadového hospodárstva sa vyjadril Okresný úrad životného prostredia, orgán štátnej správy odpadového hospodárstva a jeho stanovisko je uvedené v odôvodnení tohto rozhodnutia pod č. s. OU-ZH-OSZP-002373-2/2024 zo dňa 05.02.2024. Akékoľvek nakladanie s vodami resp. s odpadmi bude v súlade s platnými predpismi na danom úseku štátnej správy a bude predmetom pri povoľovaní činnosti podľa osobitných predpisov.

K pripomienke II.8.

Príslušný orgán k pripomienke týkajúcej sa v súvislosti s radónovým rizikom uvádza: Štúdia – radónový prieskum Žiarskej kotliny (regionálny geologický prieskum), ktorú obstaralo Ministerstvom životného prostredia SR, záverečnú správu vypracovala spoločnosť GEOCOMPLEX , a. s., Bratislava v 12/2003. V predmetnej štúdií je uvedené, že v k. ú. Lutila prevláda nízke radónové riziko. Uvedená pripomienka je bezpredmetná.

K pripomienke II.9.

K názoru miestneho obyvateľstva príslušný orgán uvádza: Ako už bolo uvedené v iných častiach tohto rozhodnutia obyvatelia obce Lutila sa nevyjadrili v stanovenom termíne k navrhovanej činnosti a ani neprejavili záujem nahliadnuť do spisu. Pripomienka zo strany účastníka konania v tejto časti je nedôvodná.

K pripomienke II.10.

Pripomienka týkajúca sa celkového nákladu na prieskum – nie je v kompetencií príslušného orgánu, preto sa k nej nebude vyjadrovať.

K pripomienke II.13.

K pripomienke týkajúcej sa dotknutých orgánov príslušný orgán uvádza: Dotknuté orgány sú stanovené zákonom a vo veciach ochrany prírody a krajiny je dotknutým orgánom Okresný úrad Banská Bystrica, odbor starostlivosti

o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia. Štátna ochrana prírody a krajiny SR, Správa CHKO Štiavnické vrchy je odborná organizácia, ktorej odborné stanovisko je podkladom pre vydanie záväzného stanoviska dotknutého orgánu štátnej správy vo veciach ochrany prírody a krajiny. Pripomienka zo strany účastníka konania v tejto časti je nedôvodná.

K pripomienkam III.1.2. – III.1.3:

Týkajúcich sa hydrogeologického podložia, straty podzemnej vody zo studni následkom prechádzajúcich vrtných prác a čerpanie vody pre výplach vrtov zo strany navrhovateľa boli uvedené v doplňujúcich informáciách k zámeru činnosti s ktorými bol účastník konania oboznámený listom č. s. OU-ZH-OSZP-2024/001273-026 zo dňa 14.03.2024.

Nakoľko príslušnému orgánu nebolo doručené stanovisko účastníka konania k podkladom pred vydaním rozhodnutia v stanovenej lehote (obsahom, ktorých boli i doplňujúce informácie navrhovateľa) má zato, že účastník konania doplňujúce informácie navrhovateľa akceptoval. Príslušný orgán uvádza, že posudzovaním vplyvov na životné prostredie nie je konanie o povolení činnosti, ktoré bude predmetom samostatného konania podľa osobitných predpisov.

K pripomienke III.1.5. – III.1.6.

Mapovania biotopov zo strany navrhovateľa sú uvedené v zámere navrhovanej činnosti v kap. III.2.2. „ Územný systém ekologickej stability“ (na str. 40 – 45) a boli uvedené v doplňujúcich informáciách k zámeru činnosti s ktorými účastník konania bol oboznámený listom č. s. OU-ZH-OSZP-2024/001273-026 zo dňa 14.03.2024. K navrhovanej činnosti, ako dotknutý orgán vo veciach ochrany prírody a krajiny sa vyjadril Okresný úrad Banská Bystrica, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia pod č. OU-BB-OSZP1-2024/010773-004 dňa 07.02.2024. V zmysle jeho požiadaviek boli zo strany navrhovateľa podané doplňujúce informácie a vysvetlenie pripomienok. Nakoľko príslušnému orgánu nebolo doručené stanovisko dotknutého orgánu ani účastníka konania k podkladom pred vydaním rozhodnutia v stanovenej lehote (obsahom, ktorých boli i doplňujúce informácie navrhovateľa) má zato, že dotknutý orgán i účastník konania doplňujúce informácie navrhovateľa akceptovali.

K pripomienke III.1.7.

Príslušný orgán k pripomienke týkajúcej sa radioaktivity už vyjadril v bode II.8, kde uviedol: Štúdia – radónový prieskum Žiarskej kotliny (regionálny geologický prieskum), ktorú obstaralo Ministerstvom životného prostredia SR, záverečnú správu vypracovala spoločnosť GEOCOMPLEX , a. s., Bratislava v 12/2003. V predmetnej štúdií je uvedené, že v k. ú. Lutilla prevláda nízke radónové riziko. Uvedená pripomienka je bezpredmetná.

K pripomienke III.2.1.

Príslušný orgán k pripomienke týkajúcej sa situovania vrtných plošín do dobývacieho priestoru spol. Regos s.r.o. uvádza, tak ako už bolo uvedené na iných miestach tohto rozhodnutia, posudzovanie vplyvov na životné prostredie nie je konanie o povolení činnosti, ktoré bude predmetom samostatného konania podľa osobitných predpisov. Povoľujúci orgán v konaní o povolení činnosti musí zohľadniť prípadné strety záujmov. Uvedená pripomienka je bezpredmetná.

K pripomienke III.2.2.

Uvedená pripomienka vysvetlená navrhovateľom v rámci doplňujúcich informáciách k zámeru činnosti s ktorými účastník konania bol oboznámený listom č. s. OU-ZH-OSZP-2024/001273-026 zo dňa 14.03.2024. Nakoľko príslušnému orgánu nebolo doručené stanovisko účastníka konania k podkladom pred vydaním rozhodnutia v stanovenej lehote (obsahom, ktorých boli i doplňujúce informácie navrhovateľa) má zato, že účastník konania doplňujúce informácie navrhovateľa akceptoval. Uvedená pripomienka je bezpredmetná.

K pripomienke III.2.2.

Odbery na kvalitu povrchových vôd boli uskutočnené na 10 profiloch vodných tokov v okolí navrhovanej činnosti a je uvedená str. 53 – 56 zámeru činnosti. Uvedená pripomienka je nedôvodná.

K pripomienke III.4.2.

Výsledky monitoringu kvality podzemných vôd sú zverejňované a verejnosti prístupne na stránke Slovenského hydrometeorologického ústavu. V okrese Žiar nad Hronom je kvalita podzemných vôd sledovaná na 4 miestach. Najbližšie miesto k posudzovanému zámeru činnosti je v k. ú. Žiar nad Hronom (č. 554490) pri Lutilskom potoku v k. ú. Žiar nad Hronom (č. 554490). Uvedená pripomienka je nedôvodná.

K pripomienke III.4.3.

Posudzovaný zámer činnosti nerieši vyťaženosť iných dobývacích priestorov. Uvedená pripomienka je smerovaná na banský úrad. Posúdiť vyťaženosť dobývacích priestorov nie je v kompetencii príslušného orgánu. Uvedená pripomienka je nedôvodná.

K pripomienke III.4.4.

Kvalita ovzdušia za posledné roky v okrese Žiar nad Hronom po odstavení peci v Slovalco a. s. sa značne zlepšila. Najväčším znečisťovateľom zostáva Nemark s.r.o. a doprava. Uvedená pripomienka je nedôvodná.

K pripomienke III.4.5.

Rušivý vplyv vrtných prác v lesnom prostredí bude krátkodobý a dočasný. Ak by boli vrtné práce obmedzené na dennú dobu – predĺžila by sa doba a pôsobenie rušivého vplyvu v danej lokalite. Uvedená pripomienka je nedôvodná.

K pripomienke IV.1.

Dočasný záber mimo plochy vymedzenej vrtnej plošiny je potrebné minimalizovať. Pripomienka uvedená vo výroku rozhodnutia.

K pripomienke IV.1.2.

Dieslový generátor, ako malý zdroj znečisťovania ovzdušia musí spĺňať limity stanovené zákonom o ovzduší. Pripomienka je nedôvodná.

Povolenie na odber povrchových vôd podlieha samostatnému správne konaniu (§ 21 ods. 1, bod 1) podľa zákona o vodách, kde povoľujúcim orgánom je Okresný úrad Žiar nad Hronom, odbor starostlivosti o životné prostredie, orgán štátnej vodnej správy, ktorý po predložení potrebných dokladov a so súhlasom správcu toku povolenie vydá resp. nevydá. Pripomienka je nedôvodná.

K pripomienke IV.2.

Týkajúcej sa znečisťovania ovzdušia, zákaz nočného vrtania, radioaktivita sa príslušný orgán vyjadril na iných miestach tohto rozhodnutia. Pripomienky týkajúce sa kategorizácie odpadu uvádzame, že vrtný výplach je zaradený podľa katalógu odpadov ako ostatný odpad. Pripomienky je nedôvodné.

K pripomienke IV.3.

Po ukončení vrtných prác, vrt musí byť zabezpečený – záhozom. Uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia.

K pripomienke IV.4.

Týkajúcej sa zdravotných rizík sa vyjadril Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Žiari nad Hronom. Jeho stanovisko je uvedené v odôvodnení tohto rozhodnutia. Pripomienka je nedôvodná.

K pripomienke IV.5.

Týkajúcej sa biodiverzity sa príslušný orgán vyjadril v pripomienke pod III.1.5. – III.1.6. Mapovania biotopov zo strany navrhovateľa sú uvedené v zámere navrhovanej činnosti v kap. III.2.2. „Územný systém ekologickej stability“ (na str. 40 – 45) a boli uvedené v doplňujúcich informáciách k zámeru činnosti s ktorými účastník konania bol oboznámený listom č. s. OU-ZH-OSZP-2024/001273-026 zo dňa 14.03.2024. K navrhovanej činnosti, ako dotknutý orgán vo veciach ochrany prírody a krajiny sa vyjadril Okresný úrad Banská Bystrica, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia pod č. OU-BB-OSZP1-2024/010773-004 dňa 07.02.2024. V zmysle jeho požiadaviek boli zo strany navrhovateľa podané doplňujúce informácie a vysvetlenie pripomienok. Nakoľko príslušnému orgánu nebolo doručené stanovisko dotknutého orgánu ani účastníka konania k podkladom pred vydaním rozhodnutia v stanovenej lehote (obsahom, ktorých boli i doplňujúce informácie navrhovateľa) má zato, že dotknutý orgán i účastník konania doplňujúce informácie navrhovateľa akceptovali. Pripomienka je nedôvodná.

K pripomienke IV.12.

Navrhovateľ sa odvoláva na schválený a platný územný plán Obce Lutilla. Pripomienka je nedôvodná.

K pripomienke IV.13.

Už ako bolo uvedené na iných miestach tohto rozhodnutia, príslušný orgán na základe vykonaného zisťovacieho konania, činnosť nepovoľuje. Povoľujúci orgán musí v samostatnom konaní o povolenie činnosti zohľadniť pripomienky dotknutých orgánov, vrátane orgánu štátnej správy ochrany prírody a krajiny a až na základe všetkých záväzných stanovísk vydať povolenie na predmetnú činnosť.

K pripomienke V.

Variantne riešenie v predloženej zámere činnosti je navrhnuté v súlade s § 22 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Hodnotí jeden a nulový variant. Pripomienka je nedôvodná.

Nakoľko ostatné pripomienky p. Imriša neboli opodstatnené a odôvodnené, príslušný orgán ich nemohol uviesť ako záväzné podmienky do výroku tohto rozhodnutia ako opatrenia environmentálneho zisku.

Príslušný orgán posudzovania vplyvov na životné prostredie na základe doručených stanovísk podľa § 23 ods. 4 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, aby v danej veci mohol rozhodnúť, dňa 26.02.2024 pod č. s. OU-ZH-OSZP-2024/001273-019 vyzval navrhovateľa na doplnenie podania podľa § 29 ods. 10 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie o doplňujúce informácie na objasnenie pripomienok a požiadaviek vyplývajúcich z doručených stanovísk v lehote do 30 dní. Príslušné stanoviska boli doručené navrhovateľovi.

Zároveň príslušný orgán posudzovania vplyvov na životné prostredie rozhodnutím dňa 26.02.2024 pod č. s.: OU-ZH-OSZP-2024/001273-020 prerušil konanie a upozornil navrhovateľa, že v prípade nedoloženia doplňujúcich informácií na objasnenie pripomienok a požiadaviek vyplývajúcich z doručených stanovísk v stanovenej lehote v súlade s § 30 ods. 1 písm. d) zákona o správnom konaní zastaví.

Dňa 07.03.2024 na príslušný orgán posudzovania vplyvov na životné prostredie boli navrhovateľom doručené doplňujúce informácie s objasnením pripomienok a požiadaviek vyplývajúcich z doručených stanovísk podľa § 23 ods. 4 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

K pripomienkam Obce Lutila navrhovateľ uvádza:

Pripomienka 1:

V prvom rade je potrebné zdôrazniť, že predložená dokumentácia nehodnotí vplyvy „intenzívnej banskej činnosti“, ale len realizáciu 2 až max. 6 ložiskových vrto v schválenom prieskumnom území. Schválením prieskumného územia štát, v zastúpení Ministerstva životného prostredia SR, deklaroval, že má záujem, aby sa v danom území vykonával geologický prieskum, nie je to povolenie banskej činnosti. Tiež je potrebné zdôrazniť, že ide len o prvú etapu prieskumu - vyhladávací prieskum. Pokiaľ tento prinesie pozitívne zistenia a teda podarí sa overiť rudnú žilu s drahokovovou mineralizáciou, nasleduje realizácia ďalšej etapy prác - podrobný prieskum a výpočet zásob. Až potom je možné prikrčiť k vypracovaniu plánu ťažby, ktorý má formálny názov Plán otvárk, prípravy a dobývania (POPD). Každý z týchto následných krokov (podrobný prieskum, POPD) je činnosťou, ktorú je potrebné posúdiť v samostatnom procese posudzovania vplyvov na životné prostredie. Teda do návrhu banskej činnosti sa musia vykonať ešte minimálne 2 samostatné procesy posudzovania vplyvov podľa zákona 24/2006 Z. z. V súčasnosti však nie je isté, či etapa vyhládacieho prieskumu skončí pozitívnym výsledkom a teda či sa vôbec prikrčí k ďalším krokom, ktoré sú finančne aj manažérske oveľa náročnejšie. Z toho dôvodu by sa komplexné posúdenie banskej činnosti mohlo vykonať len na veľmi všeobecnej a nekonkrétnej úrovni. Banská činnosť ako taká je zdrojom pozitívnych (najmä socio-ekonomických) a tiež aj negatívnych (najmä environmentálnych vplyvov) a tým generuje v spoločnosti protichodné postoje. Vyspelá spoločnosť rieši konfliktné postoje jednak na strategickej úrovni, teda že si stanoví nejaké priority rozvoja a tiež na miestnej úrovni, kde je potrebné sa vysporiadať s konkrétnymi pozitívnymi a negatívnymi vplyvmi banskej činnosti. K tomu slúži aj inštitút posudzovania vplyvov na životné prostredie, do ktorého sú zapojené orgány štátnej správy, samosprávy, ako aj občania. Keď sú identifikované konkrétne vplyvy, je možné navrhnúť a negociovat' aj primerané nápravné opatrenia - technické, organizačné, kompenzačné, záchranné a podobne. Navrhovateľ je na diskusiu na túto tému pripravený a otvorený, len je potrebné dostatočne jasne identifikovať problematiké javy a vplyvy, aby bola diskusia konštruktívna. V etape vyhládacieho prieskumu nie je jasné a uzavreté nič, ani či sa vôbec bude v prieskume pokračovať.

Pripomienka 2:

Pre vysvetlenie skutočnosti, že podzemné vody v intraviláne a okolí obce nebudú znehodnotené, alebo ovplyvnené realizáciou ložiskových vrto navrhovaných parametrov je potrebné detailnejší popis geologickej stavby podložia v obci Lutila. Obec Lutila je vystavaná na sedimentoch kvartéru a mladšieho terciéru (neogénu). Kvartér je budovaný najmladšími náplavami Lutilského potoka a potoka Kopernica - sú to fluviálne (náplavové) hliny, piesky a štrky a terasové štrky, zväčša zahlinené (tzv. lutilsko- nadžiarska“ terasa podľa Lexu a kol., 1998 - čísla 2 až 37 na výreze mapy). Pod nimi sa nachádzajú mladotret'ohorné jazerné sedimenty (vek panón - pont - číslo 48 na výreze mapy). Sú to pestré íly a piesky, s polohami štrku a miestami aj lignitickými slojmi. Komplex kvartérnych sedimentov, spolu s mladotret'ohornými sedimentami je hrubý do 200 m a vykliňuje SV smerom, kde nasadá na neovulkanické horniny jastrabskej formácie. Jastrabská formácia je komplex ryolitových (t. j. kyslých) vyvrelín a ich produktov mladotret'ohorného veku (neogén) a tvoria ho ryolitové lávové prúdy, ryolitové brekcie, tufy, tufity, často premenené na tufitické íly (bentonit) a miestami aj s polohami limnokvarcitov (ružové a červené geologické jednotky na obrázku 1, čísla 64b až 73).. Umiestnenie vrtných plošín v južnej časti prieskumného územia na tzv. „ryolitovom hrebeni“ („RR“), ako vidno na obrázku 1, je SV od obce, vo vzdialenosti asi 1 200 m. Šikmé vrty budú orientované na V a SV tak, aby zachytili smerné a hĺbkové pokračovanie rudných žíl kremnického rudného poľa. Vôbec sa nedostanú do kontaktu so sedimentárnymi horninami kvartéru a jazernými sedimentami miocénu, v ktorých sú zabudované záchytné vrty a studne v obci Lutila. Nemôže preto dôjsť k ovplyvneniu množstva, či kvality podzemných vôd v obci, pretože tieto sú naviazané na horniny (hydrogeologické kolektory) mimo kontaktu navrhovaných vrtných prác na „ryolitovom hrebeni“. Odeľuje ich 1 200 m horninového masívu neovulkanitov v horizontálnom smere. Pre obec sa tu navyše otvára príležitosť, aby využila odborné a technické kapacity navrhovateľa na riešenie problémov so zásobovaním vodou, či na odbornej konzultačnej úrovni (hydrogeologický posudok), alebo aj realizáciou studní, či záchyto.

K požiadavkám Okresného úradu v sídle kraja Banská Bystrica, odbor starostlivosti o životné prostredie navrhovateľ uvádza:

Požiadavka 1:

Do doplňujúcich informácií k zámeru činnosti (v prílohe) bola vložená tabuľka 3a. Súradnice navrhovaných vrtných plošín - súradnicový systém JTSK a WGS84.

Požiadavka 2:

Do doplňujúcich informácií k zámeru činnosti (v prílohe) bol do kapitoly IV.6 „Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia“ vložený rozširujúci text, reflektujúci požiadavky OÚ Banská Bystrica v požiadavke č.2.

Požiadavka 3:

Do doplňujúcich informácií k zámeru činnosti (v prílohe) bol do kapitoly III.1.5 „Flóra a fauna“ vložený rozširujúci text s nasledovným obsahom: kap. III.1.5a „Flóra a biotopy“ - prehľad zistených druhov biotopov (s uvedením významnosti), nové podkapitoly aj s mapovým vyjadrením - „Potenciálna vegetácia“, „Lesné biotopy“ a „Kategorizácia lesných pozemkov z hľadiska využívania ich funkcií“; kap. III.1.5b „Fauna“ - vložený prehľad živočíšnych druhov registrovaných zo záujmového územia v alternatívnych databázach; kap. III.1.6 „Chránené územia - vložený zoznam chránených stromov a doplnený zoznam území Natura 2000 o územia SKUEV zo širšieho okolia záujmového územia - SKUEV0892 Dolný Chlm, SKUEV0640 Bujačia lúka, SKUEV0893 Kunešovské lúky - so stručnou charakteristikou a situačnou mapou

Ostatné požiadavky:

Do doplňujúcich informácií k zámeru činnosti (v prílohe) bol do kapitoly III.2.1 „Štruktúra a scenéria krajiny“ vložený slovný popis súčasnej krajinnej štruktúry aj s informáciou na obrázku 20a o plochách zmenených ťažbou bentonitu. Ďalej bola do kapitoly vložená informácia o genofondových lokalitách. Navrhovateľ deklaroval ochotu a pripravenosť zapojiť do mapovania biotopov v miestach navrhovaných vrtných plošín určených zamestnancov ŠOP - Správy CHKO Štiavnické vrchy. Realizácia mapovania biotopov, plánovaná v jarných mesiacoch 2024 v miestach navrhovaných vrtných plošín, vyplýva z podmienok určenia prieskumného územia Lutilla, stanovených Ministerstvom životného prostredia SR, nie je teda striktné viazaná na procesné kroky posudzovania vplyvov na životné prostredie. Jarné mapovanie sa vykoná v súčinnosti s ŠOP - Správou CHKO Štiavnické vrchy, ktorá bude spočívať v skorom informovaní o termíne jarného mapovania a prípadnej koordinácii termínov, spoločnom postupe pri mapovaní biotopov a výmene informácií priamo v teréne a napokon v následnom zdieľaní výsledkov mapovania vo forme zápisu, resp. správy z terénnej obhliadky. O harmonograme vrtných prác bude orgán ochrany prírody informovaný dostatočne v predstihu, pretože v súlade s ustanovením podľa § 9 ods. 1 písm. n)2 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov bude na realizáciu vrtných prác potrebné záväzné stanovisko na projekt geologickej úlohy, ak sa geologickými prácami navrhuje realizácia geologického diela.

K pripomienkam Petra Imriša navrhovateľ uvádza:

Pripomienka I. - Vznik spoločnosti a jej pozadie:

Zahraničný investor, ktorým je sp. BULDOLG transparente prejavila svoju vôľu podnikat' a investovať na Slovensku založením 100 %-nej dcérskej spoločnosti na Slovensku, čím sa prihlásila k ochote a vôli podriaďiť sa zákonom SR (a EÚ) v oblastiach daní a podnikateľského práva, ako aj k rešpektovaniu zákonov SR v oblasti životného prostredia, geologických prác, banskej činnosti a ostatných. RNDr. Demetrios Constantinides vyštudoval vysokú školu ešte za bývalej ČSSR, rozpráva plynule česky a slovensky a na Slovensku podniká od r. 2005. Pre svoje odborné znalosti a skúsenosti z prieskumu a prípravy ložísk nerastných surovín do ťažby je vyhľadávaným projektovým manažérom projektov prieskumu a prípravy ťažby v krajinách Európy a Stredomoria. Znevažujúcu tónu a formuláciám pripomienky sa nebudeme venovať.

Pripomienka II. - Názov spoločnosti:

Pokiaľ pán Imriš pokladá názov spoločnosti za nezákonný, má možnosť túto situáciu riešiť štandardným spôsobom a to podaním žaloby na súd. Stojí ešte za zmienku, že štátny útvar, o ktorom sa pán Imriš vo svojom stanovisku zmieňuje je pravdepodobne Slovenská republika a nie „Slovenský štát“, aj keď nevyklúčujeme v tomto smere ani zámer pisateľa.

Pripomienka III. - Podivná ekonomika „kolonistov“ a „kolónie“ – krátené: Banské právo v Slovenskej republike, ako aj v ostatných vyspelých demokratických štátoch, je založené na udeľovaní licencií na prieskum a ťažbu nerastných surovín. Nerastné suroviny sa delia na tie, ktoré sú majetkom štátu (tzv. vyhradené nerasty - kam patria všetky rudy, kaustobiolity a podobne) a tie, ktoré sú súčasťou pozemku (tzv. nevyhradené nerasty - najmä štrky, piesky, stavebná kameň a podobne). Ťažiar, pokiaľ dobýva vyhradený nerast, platí štátu okrem štandardných daní zo zisku a odvodov aj úhrady za dobývací priestor a tzv. banskú rentu, čo je poplatok za množstvo vyťaženej suroviny. O výške banskej renty sa môže viesť a aj sa vedie politická diskusia, pretože jej výška odráža strategický záujem

štátu, aby sa ložiská nerastných surovín na jeho území ťažili. Čo sa týka atraktivity podnikateľského prostredia pre ťažiarov na území Slovenska, v súčasnosti je na Slovensku len jediná aktívna baňa na kovy s podielom drahých kovov a to v Banskej Hodruši. Ťažba v Banskej Hodruši nadviazala na historickú ťažbu spreď r. 1989. Žiadne nové ložisko rúd, či drahokovových rúd po r. 1989 na Slovensku otvorené nebolo. Toľko k tvrdeniu o nesvojprávnych „kolóniách“ a ako nás „idú roztrhať zahraničné spoločnosti“. K ostatným „ekonomickým“ úvahám, zahrnutým do pripomienky III sa nebudeme vyjadrovať, zväčša vychádzajú z tendenčných, či mylne interpretovaných údajov a nemajú s posudzovanou činnosťou a jej vplyvmi na životné prostredie priamy súvis.

Pripomienka IV. - Škody spôsobené predošlými aj navrhovanými prieskumami: Vyhodnotiť škody spôsobené navrhovanými prieskumami by mohol byť metodický problém, ale pokiaľ zostaneme na všeobecnej úrovni, tak takéto situácie rieši geologický zákon (zákon č. 569/2007 Z. z.) v § 32 „Náhrada škody a náhrada za obmedzenie výkonu vlastníckeho práva“. V ustanoveniach § 32 sa rieši spôsob, ako si náhradu škody, spôsobenú geologickými prácami uplatniť a povinnosť organizácie ju uhradiť. Vo všeobecnosti nie je vylúčené, že realizácia vrtných prác môže spôsobiť zmenu v hydrogeologických podmienkach lokality a stratu podzemnej vody v studniach. Dochádza k tomu vtedy, ak geologické dielo prepojí vodonosné horizonty (kolektory) oddelené nepriepustnou polohou, teda v prostredí, kde sa striedajú štrky, piesky a íly. Geologická stavba podložia v obci Lutila je popísaná v odpovedi na pripomienku 2 obce Lutila v tomto dokumente. Na tomto mieste uveďme, že polohy kvartérnych náplavov a terás, ako aj podložných jazerných sedimentov túto charakteristiku naplňajú a preto strata vody realizáciou vrto v rovnakej geologickej jednotke, ako je zabudovaná studňa, k strate vody môže viesť. Častejšie príčiny straty vody vo vrtoch a studniach bývajú starnutie a strata výdatnosti vodnej stavby (vplyvom inkrustácie, pieskovania, či zaílovania filtračnej časti vrtu), či zvýšené nároky na odber podzemnej vody v susedstve („kradnutie“ vody okolitými studňami). Zostaňme ale pri prieskumoch, menovaných v pripomienke pána Imriša, s podozrením na ovplyvnenie podzemnej vody v studniach obce Lutila. Funkciu centrálného archívu záverečných správ z geologických úloh plní Odbor Geofondu Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra v Bratislave³. Do digitálneho archívu je možné sa dostať aj on-line a vyhľadať si záverečnú správu z príslušnej geologickej úlohy - samozrejme s obmedzením, že nie všetky záverečné správy (a týka sa to najmä starších správ) sú plne digitalizované. Prvý údaj, ktorý uvádza pán Imriš, sa týka prác Ústavu Geofyziky v Brne okolo r. 1970. V danom období sa vykonával geofyzikálny výskum Stredoslovenských neovulkanitov, spočiatku z hľadiska určenia fyzikálnych vlastností hornín⁴ a následne pre potreby vymedzenia metalogenetických zón Stredoslovenských neovulkanitov. Nepodarilo sa nám identifikovať vrty v obci Lutila a jej okolí, ktoré by mohli mať nejaký súvis s geofyzikálnymi meraniami a vykonávali by sa okolo r. 1970.

Špecifikom plošných geofyzikálnych meraní je to, že ide o neinvazívnu metódu. Pre potrebu geofyzikálnych merania sa zvyčajne vrtné práce nerobia (s výnimkou seizmických meraní, ale tie sú veľmi finančne náročné a preto zriedkavé), merania sa robia z povrchu. Geofyzika sa však využíva aj ako pomocná metóda pri vyhodnocovaní hydrogeologických a ložiskových vrto, kedy sa meracie zariadenia spúšťa priamo do vrtu (tzv. karotáž). Pokúsili sme sa preto identifikovať takéto vrty, kde by sa mohli vykonávať geofyzikálne merania v danom období. Hydrogeologické a ložiskové vrty by sa mali nachádzať v registri vrto na webovom sídle Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra v Bratislave⁶. Zamerali sme sa na hydrogeologické vrty, prieskumné vrty na bentonit (ako je detailnejšie diskutované nižšie) na podzemnú vodu obce Lutila nemali a nemajú vplyv. V obci Lutila a jej okolí sú registrované 2 hydrogeologické vrty (studne) a to vrt L-1 z r. 1958 (do 10,3 m hĺbky) a vrt HKB-2 z r. 1977 (do 70 m hĺbky). Nevidíme súvislosť medzi budovaním týchto 2 hydrogeologických vrto, a geofyzikálnymi prácami v danom časovom období. Podobne sa nám nepodarilo identifikovať ani vrty, ktoré by boli spojené s prácami podniku Československý uránový priemysel okolo r. 1973 - 1974. V tom čase sa na Slovensku vykonával uránový prieskum, zameriaval sa však na permské zlepenie v Spišsko-gemerskom rudohorí, Branisku a Čiernej hore. Archívne záznamy môžu a zrejme aj sú neúplné, bez presnejšej citácie zdroja informácií o geologických úlohách, v ktorých by sa dali nájsť odborné informácie o naznačených skutočnostiach, teda strate vody v studniach, nevieme povedať nič konkrétnejšie. Vieme však spoľahlivo vyvrátiť tvrdenie, že by vrty na prieskum bentonitov, či vrty na prieskum hĺbkového pokračovania rudných žíl, realizované v horninových komplexoch jastrabskej formácie mohli mať vplyv na množstvo, či kvalitu podzemných vôd v studniach a vrtoch v obci Lutila, ktoré sú zabudované na vodonosné polohy kvartérnych a miocénnych sedimentov (bližšie pozri objasnenie pripomienky 2 obce Lutila). Aby mohlo dôjsť k ovplyvneniu množstva a kvality podzemných vôd v studniach, museli by byť navzájom sa ovplyvňujúce vrty a studne budované v rovnakých, alebo aspoň navzájom komunikujúcich geologických jednotkách. A k tomu v prípade kvartérnych a terciérnych sedimentov v podloží obce Lutila vzhľadom na neovulkanickú jastrabskú formáciu budovanú ryolitmi, ryolitovými brekciami a tufmi, tufitmi, ílovitými tufitmi (bentonitmi) a limnokvarcitmi, nedochádza. Tieto vrty preto množstvo a kvalitu podzemnej vody v studniach v obci Lutila ovplyvniť nemôžu. Realizácia prieskumných vrto v okolí obce Lutila a Kopernica nie je zameraná na zdroje geotermálnej vody. Tie by sa dali očakávať v iných geologických pozíciách - využívané zdroje geotermálnej energie sú na Slovensku spravidla

viazané na bloky mezozoických (druho horných) karbonatických hornín (vápencov a dolomitov), vyzdvihnutých z podložia. Podobne je to aj vo vrte KŠ-1, vyrazeného z úrovne Hlavnej dedičnej štôlne, ktorý svojho času slúžil v Kremnici na dodávku termálnej vody do kúpaliska Katarína. Komplexy neovulkanitov sú z hľadiska zdrojov geotermálnych vôd neperspektívne a nevyužívané. Aby sa zabránilo poškodeniu zdrojov termálnych, či minerálnych vôd, k tomu slúži inštitút prieskumného územia. Príslušný orgán - Ministerstvo životného prostredia SR - pri určovaní prieskumného územia zisťuje, či navrhovanými prácami nemôže dôjsť k poškodeniu záujmov užívateľov zdrojov minerálnych a termálnych vôd. K ochrane zdrojov minerálnych a termálnych vôd slúžia aj ochranné pásma, v ktorých sú niektoré činnosti, vrátane vrtných prác, limitované. Požiadavka na vyhotovenie znaleckého posudku je nepodložená. Ako už bolo uvedené vyššie, zákonná podmienka na náhradu škody je zakotvené v platnej legislatíve (§ 32 zákona č. 569/2007 Z. z.

Pripomienka V. - Intravilány obcí sú zahrnuté v prieskumnom území – krátené: Tu dochádza k nepochopeniu inštitútu prieskumného územia. Prieskumné územie vymedzuje územie, na ktorom je dovolené vykonávať geologický prieskum, nie je to územie ťažby. Vystáňovať obyvateľov Lutily, Starej Kremničky, Dolnej a Hornej Vsi, ani Slaskej sa nikto nechystá. Navyše prieskumné územie znamená len to, že je dovolené vykonávať geologický prieskum z hľadiska záujmov štátu a ochrany iných záujmov (stretov záujmov). Neznamená to, že prieskumná organizácia si môže hocikde v prieskumnom území postaviť vrtnú súpravu a začať vrtať. Na to nevyhnutne potrebuje aj súhlas vlastníka, alebo správcu pozemku. Strašiť zánikom obcí je tragikomický extrém.

Pripomienka - Kumulatívne vplyvy - krátené: Pisateľ si odporuje, keď na jednom mieste tvrdí, že nikto nikdy kumulatívne vplyvy ťažby nerastných surovín nevyhodnotil, a na inom upozorňuje na štúdiu „Posúdenie vplyvu ťažby bentonitu na degradáciu biotopov v Kremnických vrchoch“ (Kravčík, 2017), ktorá sa presne tomuto venuje. Ak teda existuje štúdia posúdenia kumulatívnych vplyvov a má ju dokonca k dispozícii, prečo pán Imriš takéto posúdenie požaduje? Navrhovateľ nenamieta, že viacero ťažobní bentonitu (a zeolitu) na relatívne malom území môže mať a má významné negatívne vplyvy na životné prostredie, najmä v ich kumulácii a synergii. Namieta však apriórnu snahu spraviť ho zodpovedným za činnosť, ktorá tu už bola pred tým, ako vôbec do územia prišiel. Navrhovateľ je pripravený postaviť sa zodpovedne nielen k hodnoteniu ale aj k prípadnej eliminácii, zmierňovaniu či kompenzácii negatívnych vplyvov svojej činnosti, prípadne aj kumulatívnych vplyvov svojej a činností aj iných organizácií, musí sa to však udiat na základe relevantných údajov, vychádzajúcich z konkrétneho návrhu banskej činnosti a za súčinnosti ostatných organizácií. Etapa vyhľadávacieho prieskumu, ktorá nepredstavuje zdroj významných negatívnych vplyvov na životné prostredie a nie je ani banskou činnosťou, takouto situáciou nie je.. Ešte poznámka k tvrdeniam v pripomienke o opomenutí významných negatívnych vplyvov v regióne. Informácia o zastavení výroby v sp. SLOVALCO je v kapitole III.4.4 „Znečistenie ovzdušia“. Informácia o zastavení výroby elektrickej energie z uhlia v tepelnej elektrárni Nováky (ENO) chýba, k tomu však došlo k 31.12.2023, po odovzdaní zámeru činnosti.

Pripomienka VI.- K niektorým konkrétnym častiam navrhovanej dokumentácie: Keby sa dopredu vedela potrebná hĺbka a počet vrto, nebolo by potrebné vrty vôbec realizovať, lebo by geologická situácia bola jasná. Tak tomu samozrejme nie je. Dopady činnosti je možné s dostatočnou mierou spoľahlivosti posúdiť práve preto, že je známy rámeč navrhovaných geologických prác, spočívajúci v určení maximálnej hĺbky vrto (do 1 000 m) a v maximálnom počte vrto (6 ks). Obec je podľa § 23 ods. 4 a písm. f) a ods. 10 zákona č. 569/2007 z. z. (geologický zákon) účastníkom konania na určenie prieskumného územia len v prípade, ak ide o prieskum na výskyt rádioaktívnych nerastov. Ako bolo uvedené vyššie, prieskumné územie znamená len to, že je dovolené vykonávať geologický prieskum z hľadiska záujmov štátu a iných organizácií pre racionálnom využívaní nerastných surovín. Zapojenie obce do povolo vacieho procesu je v prebiehajúcom procese posudzovania vplyvov na životné prostredie a následných procesoch (posudzovanie vplyvov na životné prostredie podrobného prieskumu, posudzovanie vplyvov na životné prostredie návrhu ťažby, povolo vací proces na banskú činnosť). Výsledky vrtných prác sa budú priebežne vyhodnocovať, neznamená to však, že o realizácii ďalších vrto, po odvrtní 2 pilotných vrto sa rozhodne hneď na mieste. Ide o investíciu, ktorú je potrebné zdôvodniť kompletným vyhodnotením výsledkov vrtných prác, vrátane výsledkov laboratórnych rozborov vzoriek, odhadu množstva zásob v nižších kategóriách preskumanosti a predbežných odhadov výťažnosti prípadného žilného ložiska. Na prípravu odborných podkladov, ich vyhodnotenie a rozhodnutie investora je potrebný istý čas, navyše nie je racionálne opakovať zdĺhavé povolo vacie konanie na každý vrt zvlášť, pri každom zdržaní z rozličných aj nepredvídateľných dôvodov. Doba 3 rokov je rozumný kompromis medzi vymedzením dĺžky vyhľadávacieho prieskumu a potrebnou mierou voľnosti riadenia geologickej úlohy. Voda z výplachu sa nepovažuje za „obyčajnú banskú vodu“, ale za odpad kategórie „O“ (ostatný), ktorý má katalógové číslo 01 05 04 (vrtné kaly a odpady z vodných vrto). Nakladanie s vrtnými kalmi ako s odpadom sa rozoberá v kapitole IV.2 „Údaje o výstupoch - Odpady“ v zámere činnosti. „Únik radiácie“ je nepravdepodobná a nepodložená špekulácia, hraničiaca s poplašnou správou. V horninových komplexoch jastrabskej formácie, ani v podložnej zlatostudnianskej formácii nie sú výskyt, ani polohy rádioaktívnych surovín.

Náplňou kapitoly II.9 „Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite“ je súhrn skutočností a východísk, prečo by sa posudzovaná činnosť realizovať mohla a mala. Náplň kapitol má svoju postupnosť a logiku a nemôže sa posudzovať z hľadiska individuálnych priorít. Zámer činnosti nemôže obsahovať „názor miestneho obyvateľstva“, pretože je prvou oficiálnou informáciou o danej činnosti, poskytovanou obci a verejnosti.

Keby bolo možné ložisko s dostatočným stupňom spoľahlivosti preskúmať neinvazívnymi metódami (teda geofyzikálnymi meraniami), ubezpečujeme pána Imriša, že by sa tak stalo. Skúsenosti z prieskumu ložísk nerastných surovín však ukazujú, že geofyzikálne metódy sú síce dobrými pomocnými metódami, ale nemôžu nahradiť exaktné údaje, založené na dokumentácii a analýzach vrtného jadra. Ako si pisateľ predstavuje „ťažbu v súlade s miestnym obyvateľstvom“? Ubezpečujeme pána Imriša, že ak predstaví udržateľný a obojstranne výhodný koncept „ťažby v súlade s miestnym obyvateľstvom“, nájde u navrhovateľa pozorného poslucháča. Pokiaľ však bude pretraktovať nepodložené vízie o „prepadaní obcí do podlažia“ a „zamorovaní jední“, je ťažké predstaviť si konštruktívny dialóg. Cena prieskumu je malá, lebo ide o nevýznamnú činnosť rozsahom aj dopadmi na životné prostredie. Doby štátneho podniku, ktorý vykonával prieskumy ložísk za peniaze zo štátneho rozpočtu (napr. bývalý Geologický prieskum) sú už preč a návrat k obdobiu pred rokom 1989 nie je reálny. Možno nastal čas zmieriť sa so skutočnosťou a s ekonomickým systémom, ktorý úspešne funguje vo všetkých vyspelých demokraciách. ŠOP SR, reprezentovaná Správou CHKO Štiavnické vrchy je priamo zapojená do procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie tak, že vypracováva podklady pre stanovisko Okresného úradu v sídle kraja Banská Bystrica.

Autor príslušnej odbornej kapitoly nevidel dôvod zahlcovať zámer činnosti ďalšími balastnými informáciami o zvodnení podlažia „Lutilskej oblasti“, čím sa asi myslí podlažie obce Lutila a jej blízkeho okolia, pretože posudzovaná činnosť do geologických jednotiek podlažia obce Lutila nezasahuje a podzemné vody v obci Lutila neovplyvňuje a ovplyvniť nemôže. Kapitola sa preto zoberá prevažne hydrogeológiou jastrabského neovulkanického komplexu. Z pohľadu vyjadrených obáv zo straty podzemnej vody zo studní v obci Lutila následkom vrtných prác to asi nebol správne volený prístup, požadované informácie sú preto doplnené jednak v objasnení pripomienky 2 obce Lutila a tiež na iných miestach v tomto dokumente (pripomienka IV pána Imriša). Prietoky potokov Kremnický, Kopernica a Úkladný jarok sú uvedené v tabuľke 5 na str. 29 zámeru činnosti. Mapovanie biotopov pre sp. ORTAC sa vykonalo na ploche 46,65 km², v území od Kremnice po Lutilu. Ukážka podkladových máp z tohto hodnotenia je v doplňujúcej informácii k zámeru činnosti. Výskyt vzácnych a ohrozených druhov sa nevykonalo plošne (ani nemohol), ale sa zamerával na lokality dôležité z hľadiska zámerov sp. ORTAC. Z lokalít v blízkosti Lutily ide konkrétne o jazierko Slobodné a Úkladný jarok. Radi by sme použili aj výsledky iných prieskumov a pozorovaní, keby boli k dispozícii a privítame akúkoľvek príležitosť použiť údaje z verejne dostupných a odborne spoľahlivých zdrojov. Faktom ale zostáva, že dosiaľ najkomplexnejšia informácia pochádza z prieskumov a štúdií, ktoré z daného územia dali svojho času vypracovať developerské a banské spoločnosti, najmä Tournigan Gold a ORTAC. Ani sp. Stredné Slovensko, s.r.o. sa nevyhýba zodpovednosti za zistenia stavu životného prostredia pred začiatkom prác, k čomu slúžia terénne obhliadky a účelové mapovanie lesných biotopov. Mapovanie jesenného aspektu sa uskutočnilo (výsledky sú prezentované v zámere činnosti), mapovanie jarneho aspektu, zameraného na podrast a chránené a ohrozené druhy je v súčasnosti so Správou CHKO Štiavnické vrchy plánované na jarne mesiace. Bolo by naozaj prínosné, keby ŠOP SR vykonala detailný prieskum biotopov a sprístupnila toto mapovanie verejnosti, navrhovatelia činností situovaných v prírodnom prostredí by ušetrili veľa času a peňazí. Lenže ŠOP SR takúto službu verejnosti neposkytuje a preto je na navrhovateľoch, aby si ju zabezpečili sami. Pokiaľ pán Imriš pozná spôsob ako to spraviť bez toho, aby do skúmania boli zapojené súkromné, odborne spôsobilé osoby, s reputáciou a skúsenosťami z danej problematiky, radi si necháme poradiť. Možno pán Imriš bude vedieť aj vysvetliť, prečo výber takého umiestnenia, ktoré najmenej bude zasahovať a škodiť prírode, nie je z jeho pohľadu dobrý. - krátené - Doplňujúca informácia k zámeru obsahuje zoznam druhov fauny a flóry, registrovaných z územia Kremnických vrchov. Daná problematika je v kapitole III.2.2 „Územný systém ekologickej stability“. Strašenie rádioaktívnym zamorením potokov a riek je nezodpovedné, nepodložené a hraničí so šírením poplašnej správy. Navrhovateľ si dobre uvedomuje význam zaručenia čistoty povrchových tokov, preto už na jeseň v r. 2023 začal s programom monitorovania kvality povrchových vôd, ktorého čiastkové výsledky sú uvedené v kapitole III.4.1 „Znečistenie povrchových vôd“, v tabuľkách 15 až 17. V monitorovaní kvality povrchových vôd sa bude pokračovať aj počas a po skončení vrtných prác. Vrtne plošiny SV od obce Lutila (RRDD-) sú situované v prieskumnom území Lutila, určeného pre sp. Stredné Slovensko, s.r.o. Pokiaľ sú zároveň situované aj v dobývacom priestore sp. REGOS, muselo sa tak udiť s jej súhlasom. A súhlas na realizáciu vrtov na tejto lokalite bol sp. REGOS udelený práve preto, že realizácia vrtov nijakým spôsobom neohrozí ani neobmedzí dobývanie bentonitu. - krátené - Tu si pisateľ odporuje, pretože v jednom z predošlých pripomienok namieta „nedostatočné mapovanie“ biokoridorov. Trocha mimo predmet posudzovania sa aj navrhovateľ môže pýtať, či naozaj je zodpovedný aj za premnoženie medveďov. Územný plán obce Lutila, na ktorý sa odvoláva text cit. kapitoly (nie je to doplnok č. 2), schválilo Obecné zastupiteľstvo dňa 20.6.2016 uznesením č. 41/2016. VZN č. 9/2016, ktorým sa vyhlásila záväzná časť ÚPD bolo schválené uznesením

OZ č. 28/2016 dňa 26.5.2016. Pisateľ si zrejme nevšimol, že na str. 53, 54, 55 a 56 zámeru činnosti sú prezentované výsledky kvality podzemnej vody z odberov vykonaných dňa 17.11.2023, t. j. mesiac pred predložením zámeru činnosti. Zatiaľ nie je dostupný iný spôsob, ako zistiť kvalitu podzemných vôd, ako z vrtov a banských diel, s realizáciou ktorých pán Imriš nesúhlasí. Tým stavia navrhovateľa pred neriešiteľnú požiadavku. Dá sa uviesť len toľko dobývacích priestorov, koľko ich naozaj je. Existencia dobývacieho priestoru nie je informáciou o vyťažení ložiska, ložisko môže mať dobývací priestor a nemusí byť vôbec otvorené. Je však pravdou, že pokiaľ by došlo k vyťaženiu ložiska, bolo by v záujme ťažobnej organizácie dobývací priestor zrušiť, aby nemusela platiť úhrady za dobývací priestor.

To je práveže výsostne aktuálny údaj, pretože zastavením výroby sp. SLOVALCO sa vytvorila bezprecedentná situácia, keď najväčším znečisťovateľom ovzdušia v okrese Žiar nad Hronom sa stala doprava. Rušivý vplyv vrtných prác v lesnom poraste nebude významne nižší, pokiaľ sa obmedzí len na dennú dobu. Zákaz vrtania v noci by bol kontraproduktívny, pretože by predĺžil celkový čas vrtania a pôsobenia rušivého vplyvu na danej lokalite. Pokiaľ napr. trajler dovezie vrtnú súpravu a po dobu vykládky bude stáť mimo plochy vymedzenej vrtnej plošiny je každému jasné, že k dočasnému záberu mimo plochy vrtnej plošiny dôjde. Takýchto situácií by sa dalo nájsť viacero, čo však nevyvoláva potrebu všetky ich podrobne popísať a kvantifikovať. V záujme čoho by sa takéto niečo malo vykonať? Zákon o ochrane ovzdušia (zákon č. 146/2023 Z. z.) vymedzuje spôsob riadenia ochrany ovzdušia a opatrenia na dodržiavanie prípustnej miery znečisťovania ovzdušia. Dieselový generátor je klasifikovaný ako malý zdroj znečisťovania ovzdušia a na jeho prevádzku nie sú potrebné žiadne špeciálne povolenia, či opatrenia. Odber povrchových vôd podlieha povoleniu podľa § 21 ods. 1 bodu 1 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov. Orgán štátnej vodnej správy určí v povolení podmienky odberu povrchových vôd. Odborným kontrolným orgánom na dodržiavanie ustanovení zákona č. 364/2004 Z. z. v zmysle vydaných povolení je Slovenská inšpekcia životného prostredia. Obsedantné zavádzanie negatívnymi vplyvmi z rádioaktivity, ktoré sú nepodložené, nepravdepodobné a zavádzajúce, neprispieva k úrovni odbornej diskusie. Rušivé vplyvy a požiadavka na zákaz nočného vrtania boli komentované vyššie, rovnako aj otázka vrtného výplachu ako odpadu kategórie „O“. Výplach nie je nebezpečným odpadom, ináč by nebolo umožnené vrtnú osádke s ním pracovať. - krátené - Zvodnenie neovulkanických komplexov je malé, žiadne prelivy sa neočakávajú. Vrt bude zlikvidovaný záhozom. Zdravotné riziká nespočívajú len v rizikách z rádioaktivity, ktoré sú tu navyše použité nesprávne a nepodložené. Pokiaľ, vzhľadom na vzdialenosť vrtných prác od obytných zón, budeme pokladať zdravotné riziká na obyvateľov obcí za nevýznamné, zostávajú zdravotné riziká na zamestnancov - vrtnú osádku. Tieto riziká v súlade s legislatívnymi požiadavkami rieši kapitola IV.4.1 „Posúdenie dopadov na zdravotný stav obyvateľstva“. Opakovanie pripomienok, ktoré sú diskutované vyššie. Legenda o „dnešných neinvazívnych metódach“, schopných nahradiť vrtný prieskum je jednoducho nepravdivá. Informácie v zámere činnosti sa odvolávajú na tú časť územného plánu, ktorá je schválená. Zmienka o doplnku č. 2 je len konštatačná. Pisateľ zamieňa rozhodnutie zo zisťovacieho konania (podľa zákona č. 24/2006 Z..) a „povolenie“, čo je zrejme schválenie projektu geologickej úlohy na základe záväzného stanoviska orgánu ochrany prírody podľa § 9 ods. 1 písm. n)7 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Rozhodnutie zo zisťovacieho konania v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. môže predchádzať jarnému mapovaniu biotopov, pretože toto sa vykoná v súčinnosti s ŠOP SR - Správou CHKO Štiavnické vrchy a stanovisko ŠOP SR - Správy CHKO Štiavnické vrchy je podkladom pre záväzné stanovisko orgánu ochrany prírody (okresný úrad v sídle kraja), ktoré zase predchádza realizácii vrtných prác. ŠOP SR má tak plnú kontrolu nad zisťovaním stavu životného prostredia na navrhovaných miestach vrtania pred tým, ako sa začne vrtáť. Posudzovaná činnosť má viacero alternatív riešenia, z ktorých niektoré sa pravdepodobne uskutočnia (prvé 2 pilotné vrty) a niektoré sa možno uskutočnia a možno aj nie (ostatné vrty etapy vyhľadávacieho prieskumu). Ako bolo opakované zdôraznené, predstava pána Imriša o „neinvazívnom prieskume“ je nereálna, až fantastická, uvažovať i nej ako o variante riešenia je vylúčené.

Doplňujúce informácie navrhovateľa:

III. Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia.

III.1 Charakteristika prírodného prostredia;

III.1.5 Flóra a fauna; III.1.5a Flóra a biotopy.

Pri terénnych obhliadkach územia, na ktorom bolo vymedzené prieskumné územie Lutila, boli zistené nasledovné druhy biotopov: Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky 6510 - biotop európskeho významu, Lk3 Mezofilné pasienky a spásané lúky - biotop národného významu, Lk4 Bezkolencové lúky 6410 - biotop európskeho významu, Lk7 Psiarkové aluviálne lúky - biotop národného významu, Ra3 Prechodné rašeliniská a trasoviská 7140 - biotop európskeho významu, Kr7 Trnkové a lieskové kroviny, Tr1 Suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápniťom substráte 6210 - biotop európskeho významu, Tr7 Mezofilné lemy - biotop národného významu, Sk2 Silikátové skalné steny so štrbinovou vegetáciou 8220 - biotop európskeho významu a Pr2, Prameniská nížina a pahorkatín na nevápencových horninách - biotop národného významu.

Z lesných biotopov sú zastúpené: Ls1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy 91E0* - prioritný biotop európskeho významu, Ls2.1 Dubovo-hrabové lesy - biotop národného významu, Ls3.3 Dubové nátržnikové lesy 91I0* - prioritný biotop európskeho významu, Ls3.5 Sucho a kyslomilné dubové lesy - biotop národného významu, Ls4 Lipovo-javorové sutinové lesy 9180* - prioritný biotop európskeho významu, Ls5.1 Bukové a jedľovo-trnkové kvetnaté lesy 9130 - biotop európskeho významu, Ls5.2 Kyslomilné bukové lesy 9110 - biotop európskeho významu. Nasledujúce informácie, týkajúce sa biotopov v prieskumnom území budeme čerpať z účelovej správy Búci, Šuvada (2013). Išlo o mapovanie biotopov pre potreby sp. ORTAC, s.r.o. územia medzi Kremnicou a Lutilou. Metodika mapovania bola pre daný účel špecificky nastavená, výsledky teda nie je možné aplikovať pre iný účel, ide však o dosiaľ najkompletnejší zdroj informácií tohto typu z posudzovaného územia, preto je v predkladanom doplnku uvedený. Pokiaľ sa výsledky plošného mapovania biotopov (vyše 46 km²) z citovaného zdroja skombinujú s miestnym určením lesných biotopov na plochách vrtných plošín, je možné takúto informáciu pokladať za postačujúcu, pre hodnotenie vplyvov činnosti na lesné biotopy. Informácie uvádzame so súhlasom sp. ORTAC, s.r.o.. Vývoj vegetácie a vegetačného krytu v území na začiatku výlučne závisel od podmienok vonkajšieho prostredia, hlavne klímy a pôdy. Až vznikom poľnohospodárstva skončil prirodzený vývoj vegetácie a hlavným faktorom spôsobujúcim zmeny sa stal človek. Ten zasiahol do prirodzenej vegetácie pasením dobytká, obrábaním pôdy a ťažbou dreva. Do pôvodného vegetačného krytu podstatne zasiahlo aj baníctvo. Pôvodné lesy sa rúbali pre potreby zabezpečenia dostatku banského dreva a na pálenie dreveného uhlia potrebného pri výrobe kovov. Vegetácia v banských oblastiach, kde patrí aj Kremnica sa veľmi zmenila. Vplyvom banskej činnosti sa menila aj kvalita pôdy. Na staré banské výsyvky, kamenisté a chudobné pôdy sa vysádzala borovica pre svoju schopnosť prispôsobiť sa týmto zlým stanovištným podmienkam. Postupne sa menilo nielen drevinové zloženie, ale aj štruktúra a rozloženie porastov. Charakteristika rekonštruovanej prirodzenej vegetácie posudzovaného územia je prevzatá z Geobotanickej mapy ČSSR (Michalko a kol., 1986) (obrázok 16a). Z hľadiska potenciálnej vegetácie sa vrtné plošiny pri Čertovom vrchu (CVDD-) nachádzajú v území s bukovými kvetnatými lesmi podhorskými, len plošina CVDD-004 na ploche potenciálneho bukového lesa vápnomilného. Vrtne plošiny na „ryolitovom hrebeni“ (RRDD-) SV od Lutily sa nachádzajú v území s mozaikovitým pokrytím lesov bukových a dubových.

Lesné biotopy Všetky navrhované vrtné plošiny sú situované do lesného porastu, t. j. na územie lesných biotopov (obrázok 16b). Pri popise biotopov sa obmedzíme na biotopy, ktoré boli na navrhovanom mieste vrtné plošiny aktuálne identifikované (Jasík, 2023), v porovnaní s ich zaradením do mapy lesných biotopov podľa Búciho, Šuvadu (2013) Vrtne plošiny pri Čertovom vrchu (CVDD-) sú situované podľa mapy v biotopoch Ls5.1 (Bukové a jedľovo-trnkové kvetnaté lesy) a Ls5.2 (Kyslomilné bukové lesy). Uvádzame charakteristiky týchto lesných biotopov (podľa Búci, Šuvada, 2013): Ls5.1 – Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (biotop európskeho významu 9130). Porasty nezmiešaných bučín a zmiešaných jedľovo-bukových lesov spravidla s bohatým viacvrstvovým podrastom. Vyskytujú sa na svahoch s miernejším sklonom, na trvalo vlhkých pôdach. Porasty sú s vysokým zápojom drevín. Pri hromadení bukového odpadu je typická nízka pokrývnosť bylinnej vrstvy do 15 %. Charakteristické druhové zloženie v mapovanom území *Abies alba* (Dg, Dm), *Acer pseudoplatanus*, *Asarum europaeum* (Dg), *Carpinus betulus*, *Corylus avellana*, *Dentaria bulbifera* (Dg), *Dryopteris filix-mas* (Dg), *Fagus sylvatica* (Dm), *Fragaria vesca*, *Galium odoratum* (Dg), *Mercurialis perennis* (Dg), *Mycelis muralis*, *Oxalis acetosella*, *Picea abies* (Dm), *Poa nemoralis*, *Quercus petraea*, *Rubus* sp., *Sorbus aucuparia*, *Viola reichenbachiana* (Dg) Výskyt – tento biotop je plošne najrozšírenejším biotopom, v zalesnenej časti územia. Rozsiahle plochy sa nachádzajú v mapových štvorcoch č: 3, 4, 7-31, 34, 35, 38, 39, 50, 51, 54, 55, 58, 60, 61. Ohrozenosť – pri zachovaní prirodzenej štruktúry lesa je biotop málo ohrozený. Doplnené mapou biotopov. Ls5.2 – Kyslomilné bukové lesy (biotop európskeho významu 9110). Bukové porasty nachádzajúce sa v nižších polohách, floristicky chudobné so stálou prímiesou duba, miestami aj jedle. Krovinné poschodie je slabo vyvinuté, tvoria ho najmä zmladzujúce jedince hlavných drevín. Charakteristické druhové zloženie v mapovanom území *Abies alba*, *Avenella flexuosa* (Dg), *Corylus avellana*, *Fagus sylvatica* (Dm), *Hieracium murorum* (Dg), *Luzula luzuloides* (Dg), *Oxalis acetosella*, *Picea abies* (Dm), *Pinus sylvestris* (Dm), *Quercus petraea*, *Rubus* sp., *Sorbus aucuparia*, *Vaccinium myrtillus* (Dg) Výskyt – druhý najrozšírenejší lesný biotop. Mapové štvorce č: 4, 5, 7-15, 17-22, 24-35, 38, 55-57, 59-61, 64. Ohrozenosť – pri zachovaní prirodzenej štruktúry je biotop málo ohrozený. V porovnaní s miestnym mapovaním (Jasík, 2023) je zhoda na zaradení vrtné plošiny CVDD-001 do biotopu Ls5.1. Pri vrtných plošinách CVDD-003 a CVDDD-004 zaradenie do lesného biotopu nebolo jednoznačné, aj vzhľadom na prítomnosť nepôvodných drevín. Treba však pripomenúť, že miestne mapovanie lesných biotopov sa uskutočnilo v neskorom jesennom termíne, takže chýba určenie biotopu na základe lesného podrastu. Miestne určenie lesného biotopu sa zopakuje v jarných mesiacoch a identifikácia biotopu sa upresní. Vrtne plošiny na „ryolitovom hrebeni“ (RRDD-) SZ od Lutily sú situované podľa mapy v biotopoch Ls5.1 (Bukové a jedľovo-trnkové kvetnaté lesy) a Ls5.2 (Kyslomilné bukové lesy) a Ls3.3 (Dubové nátržnikové lesy). Tu narážame na limity plošného zobrazenia biotopov v mapovom vyjadrení, pretože podľa špecifikácie autorov mapy (Búci, Šuvada, 2012) „lesy ... sú tvorené mozaikou lesných biotopov Ls2.1 Dubovo-hrabové lesy karpatské, Ls3.3 Dubové

nátržníkové lesy 9110*, Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy 9130, s menšími plochami Ls5.2 Kyslomilné bukové lesy 9110 a na strmých sutinových svahoch Ls4 Lipovo-javorové sutinové lesy 9180*. “ V praxi to znamená rýchle striedanie a prelínanie lesných biotopov bez jednoznačného ohraničenia. V takomto prípade je presnejšie miestne určenie biotopov (Jasík, 2023) s nasledovným výsledkom: Lokalita RRDD005 – Ls5.2 – Kyslomilné bukové lesy; Lokalita RRDD004 – Ls2.1 – Dubovo-hrabové lesy karpatské; Lokalita RRDD002 – X11 – porasty pôvodných drevín (porast bez príslušnosti k lesnému biotopu európskeho, či národného významu) Charakteristika biotopu Ls5.2 je v predchádzajúcom texte, doplníme ešte charakteristiku biotopu Ls2.1 (podľa Búci, Šuvada, 2013): Ls2.1 – Dubovo-hrabové lesy karpatské (biotop národného významu) Porasty duba zimného a hrabu najčastejšie s prímiesou buka na rôznych geologických podložiach. Podrast má trávinný charakter, prítomne sú druhy typické pre bučiny ako aj dubiny. (Doplnené mapou kategorizácie lesných pozemkov z hľadiska využívania ich funkcií vo vzťahu k hraniciam prieskumného územia Lutilla a navrhovaným vrtným plošinám CVDD- a RRDD.

Charakteristické druhové zloženie v mapovanom území *Acer campestre*, *Ajuga reptans*, *Carpinus betulus*, *Corylus avellana*, *Cruciata glabra*, *Dentaria bulbifera*, *Dryopteris filix-mas*, *Fagus sylvatica*, *Fragaria vesca*, *Galeobdolon montanum*, *Galium odoratum*, *Melittis melissophyllum* (Dg), *Picea abies*, *Pinus sylvestris*, *Poa nemoralis*, *Polygonatum multiflorum*, *Quercus petraea*, *Symphytum tuberosum* (Dg), *Veronica chamaedrys*, *Viola reichenbachiana* Výskyt – biotop v južnej časti mapovaného územia najmä v okolí Lutily a Starej Kremničky. Menej častý, - tri lokality v okolí Kopernice, Hornej Vsi a v okolí záhradkárskej kolónie pri Kremnici. Mapové štvorce č: 2-4, 6-9, 11-14, 19, 20, 31, 33, 35, 44, 45. Ohrozenosť – predovšetkým abiotickými vplyvmi, menej nevhodnými ťažobnými postupmi. Podobne ako pri vrtných plošinách CVDD-, aj na navrhovaných plochách vrtných plošín RRDD- sa miestne určenie lesného biotopu zopakuje v jarých mesiacoch a identifikácia biotopu sa upresní. Kategorizácie lesných pozemkov z hľadiska využívania ich funkcií Takmer súvislé lesy sa tiahnu od južného okraja mapovaného územia až po spojnicu Kopernica (na západnej strane) – Horná Ves (na východnej strane). Funkcia lesa v tejto oblasti, s pestrým geologickým podložím a vzhľadom na mnohé ťažobné areály ktoré sa tu nachádzajú je veľmi dôležitá. Ekostabilizačnú funkciu plnia najrozsiahlejšie, nefragmentované časti porastov. Lesné biotopy tu predstavujú štandardné populácie listnatých a zmiešaných lesov. Podľa úlohy a funkcie sa lesné pozemky kategorizujú na ochranné lesy, hospodárske lesy a lesy osobitného určenia. Priestorový vzťah navrhovaných vrtných plošín k lesným porastom z hľadiska ich funkcie je na obrázku 16c. Všetky navrhované vrtné plošiny sú situované v lesoch hospodárskych, len plošina CVDD-004 v lesoch ochranných.

III.1.5b Fauna.

V území - t. j. v Kremnických vrchoch v rozsahu záberu prieskumného územia - sa vyskytuje množstvo živočíšnych druhov, aj chránených, napr. ďateľ čierny (*Dryocopus martius*), ďateľ veľký (*Dendrocopos major*), žlna zelená (*Picus viridis*), lastovička obyčajná (*Hirundo rustica*), dažd'ovník obyčajný (*Apus apus*), myšiak hôrny (*Buteo buteo*), sokol myšiár (*Falco tinnunculus*), rybárík riečny (*Alcedo atthis*), sova lesná (*Strix aluco*) a podobne, ale aj bežne sa vyskytujúce chránené druhy, ako sýkorka bielolíca (*Parus major*), sýkorka uhliarka (*Periparus ater*), sýkorka lesklohlavá (*Poecile palustris*), drozd čierny (*Turdus merula*), drozd plavý (*Turdus philomelos*), slávik červienka (*Erithacus rubecula*), sojka škriekavá (*Garrulus glandarius*), kolibkárik čipčavý (*Phylloscopus collybita*), trasochvost biely (*Motacilla alba*), bažant obyčajný (*Phasianus colchicus*), penica čiernohlavá (*Sylvia atricapilla*), škorec obyčajný (*Sturnus vulgaris*) a podobne. V internej databáze KIMS1 Štátnej ochrany prírody SR sa k lokalite PÚ Lutilla viažu nasledovné výskytové dáta týkajúce sa hmyzu: *Thanatophilus sinuatus*, drevník rýhovaný (*Rhysodes sulcatus*), fúzač alpský (*Rosalia alpina*), fúzač veľký (*Cerambyx cerdo*), pižmovec hnedý (*Osmoderma eremita*), roháč veľký (*Lucanus cervus*), babôčka pávoooká (*Aglais io*), babôčka admirál (*Vanessa atalanta*), súmračník čiarkavý (*Thymelicus lineola*), vidlochvost feniklový (*Papilio machaon*), očkáň stoklasový (*Brintesia circe*), mlynárik kapustový (*Pieris brassicae*), *Oedipoda caerulescens*, *Psophus stridulus*, hadovka lesklá (*Calopteryx splendens*). Z ostatných bezstavovcov okrem hmyzu sú to: *Monacha cartusiana*, *Euomphalia strigella* (ulitníky), pijavica veľká (*Haemopsis sanguisuga*). Zo stavovcov je to: jašterica krátkohlavá (*Lacerta agilis*), slepúch lámavý (*Anguis fragilis*), vretenica obyčajná (*Vipera berus*), užovka fľakaná (*Natrix tessellata*), užovka stromová (*Elaphe longissima*), skokan hnedý (*Rana temporaria*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), mačka divá (*Felis sylvestris*), vlk dravý (*Canis lupus*) a medveď hnedý (*Ursus arctos*). Z vtákov sú to: králiček zlatohlavý (*Regulus regulus*) strakoš červenochrbtý (*Lanius collurio*), chochláč severský (*Bombicilla garrulus*), brhlík obyčajný (*Sitta europaea*), kalužiačik malý (*Actitis hypoleucos*), žlna zelená (*Picus viridis*), glezg hrubozobý (*Coccothraustes coccothraustes*), pinka obyčajná (*Fringilla coelebs*), oriešok obyčajný (*Troglodytes troglodytes*), kôrovník dlhoprstý (*Certhia familiaris*), trasochvost horský (*Motacilla cinerea*), trasochvost žltý (*Motacilla flava*), straka obyčajná (*Pica pica*), vrana túlavá (*Corvus corone cornix*), sluka lesná (*Scolopax rusticola*), bocian biely (*Ciconia ciconia*), bocian čierny (*Ciconia nigra*), chriateľ poľný (*Crex crex*), kačica divá (*Anas platyrhynchos*), volavka popolavá (*Ardea cinerea*), myšiak lesný (*Buteo buteo*), kaňa močiarna (*Circus eruginosus*), kaňa popolavá (*Circus pygargus*), kaňa sivá (*Circus cyaneus*), sokol sťahovavý

(*Falco peregrinus*), sokol kobec (*Falco columbarius*), sokol myšiar (*Falco tinnunculus*), hadiar krátkoprstý (*Circaetus gallicus*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), orol krikľavý (*Aquila pomarina*), orol malý (*Hieraetus pennatus*), orol skalný (*Aquila chrysaetos*). V databáze AVESsymfony sa uvádzajú okrem vyššie spomenutých aj výskyty: králik ohnivohlavý (*Regulus ignicapillus*; Michal Baláž 2017), sýkorka chochlatá (*Parus cristatus*, Michal Baláž 2017), krutohľav hnedý (*Jynx torquilla*; Michal Baláž 2017), strnádka obyčajná (*Emberiza citrinella*; Michal Baláž 2017) a výr skalný (*Bubo bubo*; J. Mráz 2020).

III.1.6 Chránené územia - Chránené územia prírody.

V sledovanom území sa nachádza množstvo rastlinných a živočíšnych taxónov s významnou prírodoochrannou hodnotou. Sú tu zastúpené prevažne karpatské druhy, od juhozápadu sem prenikajú aj panónske, teplomilné a suchomilné druhy a na viacerých miestach sa ich areál výskytu prelína. Najvýznamnejšími sú druhy vyskytujúce sa v prirodzených alebo prírode blízkych biotopoch, pretože majú vysokú genofondovú hodnotu. Zo vzácnejších druhov rastlín sa v mapovanom území vyskytujú napr. kyjanôčka zelená, rosička okrúhlostá, vachta trojlístá, všivec močiarny, mečík škridlicovitý, žltuška lesklá, päťprstnica obyčajná, vstavačovec bazový, žltohlav najvyšší, vstavačovec májový, kosatec sibírsky, hadomor nízky, či peniažtek modrastý tatranský. Zo živočíšnych druhov sa v území vyskytujú napríklad orol krikľavý (*Aquila pomarina*), výr skalný (*Bubo bubo*), medveď hnedý (*Ursus arctor*), užovka stromová (*Elaphe longissima*), jašterica múrová (*Lacerta muralis*), vidlochvost feniklový (*Papilio machaon*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), nosorožtek obyčajný (*Oryctes nasicornis*) a pod. Podľa evidencie v rámci Katalógu chránených stromov sa v širšom okolí prieskumného územia nachádzajú 3 chránené stromy: Lipa v Kremnici - Staré Piargy. Jeden exemplár 250 ročnej lipy veľkolistej (*Tilia platyphyllos*) rastúci v k. ú. Kremnické Bane, 1000 m od rázcestia štátnej cesty Kremnica - Martin z miestnej komunikácie na Staré Piargy. Lipa v Kremnici - Leopold Šachta. Jeden exemplár 230 ročnej lipy veľkolistej (*Tilia platyphyllos*) rastúci v k. ú. Kremnica pri dome č. 808/41. Duglaska v Starej Kremničke. 100 ročný jedinec duglasky tisolistej (*Pseudotsuga menziesii*) rastúci v k. ú. Stará Kremnička pri ústi prameňa Potôčik - Žďaňská Studňa.

Územia Natura 2000.

V roku 2023 k uvedeným územiám Natura 2000 pribudli ďalšie územia európskeho významu, z ktorých uvádzame tie v širšom okolí posudzovaného územia: SKUEV0892 Dolný Chlm - ochrana je podobne ako u SKUEV Mláčky zameraná na chránené biotopy bukových a jedľových kvetnatých lesov a lipovo-javorových sutinových lesov a hmyz, viazaný na prítomnosť starých a odumretých stromov (*Boros schneideri*), či machorast európskeho významu kyjanôčka zelená (*Buxbaumia viridis*). SKUEV0640 Bujačia lúka - zachovanie stavu biotopu 6510 (Lk1) Nížinné a podhorské kosné lúky s výmerou okolo 2 ha, s pestrým floristickým zastúpením (najmenej 15 druhov na 16 m²). SKUEV0893 Kunešovské lúky - zachovanie biotopov 6230 Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte, 6410 Bezkolencové lúky, 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa, 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky a 7140 Prechodné rašeliniská a trasoviská. (Umiestnenie chránených území európskeho významu SKUEV089 Dolný Chlm a SKUEV0640 Bujačia lúka - mapová podklad).

III.2. Krajina, krajinný obraz, stabilita.

III.2.1 Štruktúra a scenéria krajiny. Vrtne plošiny na realizáciu vrtov CVDD- a RRDD- sa nachádzajú v lesných porastoch. Ak sa štruktúru krajiny pozrieme z hľadiska celej plochy prieskumného územia Lutila, potom sa okrem lesnej vegetácie podieľajú na štruktúre krajiny aj nelesná drevinová vegetácia, trvalé trávnaté porasty, ruderalna a synantropná vegetácia, vodné plochy, zastavané územia a ostatné plochy. Pri slovnom opise územie sa opierame najmä o prácu Búci, Šuvada (2013).

Reálna vegetácia a biotopy. Z hľadiska súčasnej krajinej štruktúry a využívania posudzovaného územia (tu: prieskumné územie Lutila) je špecifikom výrazný podiel hodnotných biotopov z hľadiska pôvodnosti a premenenosti, čo je znakom prírodnej až poloprírodnej krajiny. Ekostabilizačnú hodnotu z hľadiska zastúpenia prírodných prvkov a dôležitosti pre zachovanie ekologickej stability územia má predovšetkým lesná vegetácia, nelesná drevinová vegetácia a trvalé trávne porasty. Charakter prírodnej až poloprírodnej krajiny narušajú početné plochy ťažby bentonitu v území. Plochy ťažby bentonitu zreteľne vystupujú na obrázku 20 a ako biele plochy (odkryté svetlé tufitické íly s prevahou montmorillonitu - bentonity) na tmavozelenom pozadí (súvislé lesné porasty). Vymedzene prieskumné územie obchádza dobývacie priestory bentonitových ťažobní. (hranice prieskumného územia Lutila na ortofotomape).

Lesná vegetácia. Klimatické, horninovo-substrátové a hlavne reliéfne podmienky umožnili výskyt najmä zmiešaných lesných spoločenstiev s prevahou listnatých a zmiešaných lesov. Takmer súvislé lesy plošne prevažujú vo vymedzenom prieskumnom území Lutila (obrázok 20a). Funkcia lesa v tomto území, s pestrým geologickým podložím a vzhľadom na mnohé ťažobné areály ktoré sa tu nachádzajú je veľmi dôležitá. Ekostabilizačnú funkciu plnia najrozsiahlejšie, nefragmentované časti porastov.

Nelesná drevinová vegetácia (NDV). Rozčlenená na plošnú, skupinovú a líniovú NDV zasahuje do prieskumného územia v jeho severnej časti, na spojnici Horná Ves - Kopernica. V kombinácii s trvalými trávnyimi porastmi vytvára veľmi členitú a hustú mozaiku. Má pestré drevinové zloženie, vyvinuté je najmä krovinové poschodie, ale miestami je stromová etáž bohatšia, hustejšia a vývojovo smeruje k lesným biotopom. Vekovo ide o nálety drevín 5 - 10 až 20 - 30 rokov staré pomiestne s výskytom pasienkových dubov starých viac ako 100 rokov. Táto vegetácia je vyvinutá na exponovaných svahoch, v okolí erózných rýh, terénnych hrán, ale najmä medziach v krajine využívanej pasienkovým spôsobom hospodárenia. Líniová NDV je zastúpená predovšetkým jelšou a vrbou s prímiesou topoľov a vyvinutá je najmä na brehoch Lutilského a Kopernického potoka, kde vytvára brehovú porasty. Zachovanie týchto línii je v krajine veľmi dôležité z hľadiska ekologickej stability územia, pretože vytvárajú migračný koridor pre faunu a vytvárajú množstvo úkrytov a útočísk.

Trvalé trávne porasty (TTP) V predmetnom prieskumnom území sa TTP vyskytujú okrajovo, najmä na jeho severnom okraji, ale aj v okolí obcí Lutila a Stará Kremnička v južnej polovici územia. V krajinskej štruktúre územia majú významné postavenie kosné lúky a pasienky v kombinácii s NDV. Geografická poloha a historický vývoj územia podmienili pasienkové hospodárenie v prepojení s kosnými lúkami. Vyskytujú sa prevažne ako veľko – a maloplošné TTP aj ako pestrá mozaiková štruktúra lúk s NDV. V súčasnej dobe majú charakter historických krajných štruktúr v okolí obcí Kopernica, Stará Kremnička a Lutila. Lúky si tu zachovali prevažne prírodný charakter. Znížená intenzita využívania lúk v niektorých oblastiach spôsobila ich zarastanie sukcesnými drevinami.

Ruderálna a synantropná vegetácia - vyskytuje sa na mnohých neobhospodávaných antropogénne ovplyvnených plochách, v okolí ciest, hnojísk a na miestach s narušeným pôdnym krytom.

Vodné plochy - z vodných tokov ktoré odvodňujú územie a slúžia ako hydrické biokoridory je významnejší Kremnický potok (okrajovo na východnom okraji prieskumného územia). Menej vodnatým je Kopernický a Lutilský potok. Všetky potoky sú pravostranné prítoky Hrona.

Zastavané územia a ostatné plochy - súčasnú krajnú štruktúru dotvárajú aj sídla, ktoré sa nachádzajú na okraji prieskumného územia. Sú to Lutila, Kopernica, Horná Ves a Stará Kremnička.

III.2.2 Územný systém ekologickej stability.

Genofondové lokality: Prehľad genofondových lokalít, nachádzajúcich sa v prieskumnom území Lutila a v jeho okolí je uvedený v tabuľke. Genofondové lokality:

ZH 31 Starý ovocný sad 2 - starý ovocný sad, s bohatým výskytom viacerých druhov vzácných motýľov a plazov (Slašťan).

ZH 32 Lúky nad Melcerom - lúčny biotop Lk1 s výskytom hrachora trávolistého (Turisová, Slašťan).

ZH 33 Lúky JV od kóty 607,4 (k. ú. Kopernica) - lúčny biotop Lk1 s pomerne veľkou populáciou mečíka škridlicovitého a orlíčka obyčajného (Slašťan).

ZH 34 Jazero Slobodné - reprodukčná lokalita obojživelníkov, biotop salamandry škvrnitej, vážky ploskej, šidielka obyčajného, užovky obojkovej a stromovej a raka riečného (Slašťan).

ZH 65 Močiar pod Kopernicou - ostricovo-machové spoločenstvá s výskytom rašelinníkov a ostríc, biotop Ra3. Výskyt rosičky okrúhlolistej. Časť lokality je tvorená biotopom Ls1.3. Lokalita je v tesnej blízkosti výrobného areálu na spracovanie bentonitu (Slašťan).

ZH 67 Pod Kopernicou - lúčne biotopy Lk1 a Lk3 s výskytom leopoldie úzkokvetej (Slašťan).

ZH 87 Chrastová - dubovo - bukovo - hrabový lesný porast s ekotonovým pásmom je refúgium flóry a fauny. Okolité územie je silno narušené ťažobnými areálmi a okolie Chrastovej významne prispieva k revitalizácii narušeného územia.

ZH 101 Brezie - v toku Kopernického potoka pozorované pobytové znaky vydry riečnej (Situácia genofondových lokalít na podklade mapy biotopov).

IV. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch činnosti na životné prostredie a možnostiach na ich zmiernenie.

IV.6 Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia. Výsledok prieskumných prác môže byť pozitívny, čo znamená, že sa v očakávanej geologickej pozícii overia žilné systémy bohaté na úžitkové kovy, predovšetkým drahokovovú Au-Ag mineralizáciu. V tom prípade bude ložiskový prieskum pokračovať ďalšími etapami, zameranými na priestorové a kvalitatívne vymedzenie ložiska (etapa podrobného prieskumu) a výpočet zásob. Dostatočné množstvo overených zásob rudy s dostatočnou kvalitou vedie k príprave ťažby, voľbe ťažobnej metódy a vypracovaniu alternatívnej štúdie uskutočniteľnosti a konečne plánu ťažby - tzv. Plánu otvárania, prípravy a dobývania (POPD2). Každý z týchto postupných krokov, resp. činností (podrobný prieskum, POPD) je predmetom samostatného procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie. Vzhľadom na predpokladanú hĺbku dobývania a viacero potenciálnych alternatív otvorenia podzemného ložiska (prístupová šachta, resp. úpadnica) je pri voľbe umiestnenia objektov banskej infraštruktúry značná voľnosť, kde budú objekty banskej prevádzky umiestnené. Banská prevádzka podzemnej ťažby nie je úzko priestorovo viazaná na miesto výskytu nerastnej suroviny, ako je tomu napr. pri bentonitoch. V čase pred začatím etapy vyhľadávacieho prieskumu

je predčasné predikovať aj rozsah a rozmiestnenia vrtov podrobného prieskumu, či prostú skutočnosť, či sa ďalšia etapa bude vôbec realizovať, pretože výsledok prieskumných prác môže byť aj negatívny. Identifikácia vplyvov prípadnej banskej činnosti môže byť v zásade len všeobecné a špekulatívne. Medzi pozitívne vplyvy možnej banskej činnosti môžeme zaradiť využitie nerastného bohatstva a ekonomický profit (ťažiar, Slovenskej republiky aj dotknutej obce), zamestnanosť v regióne, ďalšie vyvolané požiadavky na dodávky a služby v regióne aj mimo neho. Medzi negatívne vplyvy možnej banskej činnosti môžeme zaradiť vznik banskej prevádzky s nárokom na priestor, kumuláciu vplyvov viacerých ťažobní v regióne a príspevok k už existujúcim negatívnym vplyvom ťažby - fragmentácia a zníženie kvality prírodného prostredia, intenzita dopravy, vplyvy na faunu a flóru a iné.

VII. Doplňujúce informácie k zámeru.

VII.1 Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer a zoznam hlavných použitých materiálov. Použité podkladové správy # Búci, S, Šuvada, R., 2013: Záverečná správa z mapovania biotopov pre potreby spoločnosti ORTAC s.r.o. (nepublikovaný manuskript).

Na základe uvedeného príslušný orgán posudzovania vplyvov na životné prostredie v rámci zisťovacieho konania v súlade s § 33 ods. 2 zákona o správnom konaní oznámil listom pod č. s. OU-ZH-OSZP-2024/001273-026 dňa 14.03.2024 a oboznámil dotknuté orgány, dotknuté obce a účastníka konania, že majú možnosť pred vydaním rozhodnutia vyjadriť sa k jeho podkladom i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie. Do spisu bolo možné nahliadnuť (robiť z neho kópie, odpisy a výpisy) na okresnom úrade v pracovných dňoch, počas stránkových hodín, v lehote do 7 dní odo dňa doručenia uvedeného oznámenia a písomne sa vyjadriť k navrhovanej činnosti.

K oboznámeniu pod č. OU-ZH-OSZP-2024/001273-026 zo dňa 14.03.2024 zaslali žiadosti (v kópií doručené aj navrhovateľovi) v ktorých sa uvádza:

1. Dňa 21.03.2023 - Mgr. Art. Igor Hovorič, Dolná Ves – žiadosť o informácie podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám v znení neskorších predpisov

Žiadam o poskytnutie informácie o realizovaní prieskumných vrtov v časti Dolná Ves pod Čertovým vrchom zahraničnou firmou.

V blízkosti uvedených aktivít sa nachádza zdroj pitnej vody s prívodom do rezervoáru časti obyvateľov Dolnej Vsi. Následne žiadame o zákaz realizácie predmetných vrtov. Informáciu žiadam sprístupniť písomne a nahliadnutím do spisu.

Príslušný orgán dňa 28.03.2024 pod č. s. OU-ZH-OSZP-2024/005413-002 ako povinná osoba podľa § 15 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám v znení neskorších predpisov oboznámil žiadateľa so zámerom navrhovanej činnosti (s textovou i grafickou časťou i s prílohami, kde sa nachádza a kde je zverejnený) i s doručenými podkladmi (stanoviskami) pred vydaním rozhodnutia a zároveň poskytol mu (kópie) doplňujúce informácie a objasnenie pripomienok a požiadaviek k zámeru činnosti zaslaných navrhovateľom na príslušný orgán. Informácie boli poskytnuté ústne i písomne.

K pripomienke o zákaze realizácie vrtov, príslušný orgán uvádza, že vykonávaným procesom zisťovacieho konania sa predmetná činnosť v území nepovoľuje ale ju z hľadiska vplyvov na životné prostredie posudzuje. Povolenie činnosti bude predmetom samostatného konania podľa osobitných predpisov.

2. Dňa 28.03.2024 - Ing. Iveta Kotorová, rod. Talapková, Dolná Ves 16 + 14 občanov so žiadosťou o zákaz realizácie prieskumných vrtov Lutila v ktorom sa uvádza:

Dole podpísaní občania podávame písomnú žiadosť o zákaz a zastavenie realizácie prieskumných vrtov Lutila. Pod navrhovaným umiestnením vrtných plošín, v údolí Pastierska sa nachádza vodný zdroj pitnej vody pre 15 rodín z obce Dolná Ves. Uvedený záchytný prameň sa nachádza v katastrálnom území obce Dolná Ves, pozemok registra C KN parcelné číslo 488/4 a 521/4.

Obec Dolná Ves v zastúpení Milanom Pračkom, starostom obce povoľuje zriadenie vecného bremena dňa 06. 07. 2023. Okresný úrad Žiar nad Hronom, katastrálny odbor povolil vklad vecného bremena do katastra nehnuteľností v katastrálnom území Dolná Ves dňa 24. 07. 2023. Číslo vkladu: V1331/2023. Realizácia vrtov o hĺbke 1200 m naruší tok podzemných vôd a dôjde k zastaveniu toku vody. Z tohto dôvodu obyvatelia a vlastníci tohto vodovodu žiadajú zákaz realizácie predmetných aktivít v blízkosti vodného zdroja. Podpisy 15 občanov obce Dolná Ves.

Príslušný orgán k pripomienke o zákaze realizácie vrtov uvádza, že vykonávaným procesom zisťovacieho konania sa predmetná činnosť v území nepovoľuje ale ju z hľadiska vplyvov na životné prostredie posudzuje. Povolenie činnosti bude predmetom samostatného konania podľa osobitných predpisov.

Okresný úrad Žiar nad Hronom, odbor starostlivosti o životné prostredie pod č. s. OU-ZH-OSZP-2015/000455-018-B da 23.11.2015 dodatočne povolil podľa § 26 ods. 4 vodného zákona skupinový súkromný vodovod so záchytným prameňom a zásobníkom pitnej vody a zároveň podľa § 21 ods. 4 vodného zákona povolil odber podzemných vôd (s platnosťou odberu do 31.10.2025) pre 11 rodinných domov v k. ú. Dolná Ves.

Príslušný orgán v súlade s § 29 ods. 10 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie pod č. s. OU-ZH-OSZP-2024/001273-029 dňa 03.04.2024 - vyzval navrhovateľa na doplnenie podania (pokračovanie konania) a doručil mu príslušné stanoviska.

Dňa 11.04.2024 na príslušný orgán posudzovania vplyvov na životné prostredie boli navrhovateľom doručené doplňujúce informácie ako odpoveď na žiadosti o zákaze realizácie prieskumných vrtov Lutila (Mgr. Art. Igor Hovorič, Dolná Ves a 15 občanov obce Dolná Ves). Uvádzame plné znenie:

Predkladané doplňujúce informácie sú spracované na výzvu Okresného úradu Žiar nad Hronom, zaslanú listom č. j. OU-ZH-OSZP-2024/001273-029 z 03.04.2024 V nedatovanej žiadosti, ktorá bola doručená na Okresný úrad Žiar nad Hronom dňa 28.03.2024 skupina 15 občanov žiada zastaviť realizáciu prieskumných vrtov, vymedzených v zámere činnosti „Prieskumné vrty Lutila“. Predkladané doplňujúce informácie sú odpoveďou na deklarované obavy o vodný zdroj, napájajúci 15 rodín v obci Dolná Ves. Vodný zdroj je charakterizovaný ako „záchytný prameň“ a lokalizovaný na parcelách KN-C č. 488/4 a 521/4. Nepodarilo sa nám jednoznačne stotožniť uvedené parcely s katastrálnou mapou na katastrálnom portáli ([https://zbgis.skgeodesy.sk/mkzbgis/sk/kataster/...](https://zbgis.skgeodesy.sk/mkzbgis/sk/kataster/)) a to z nasledujúcich dôvodov: parcela KN-C č. 488/4 v katastri nie je vymedzená (stav k 05.04.2024) - parcela KN-C č. 488 sa nachádza východne od údolnice a Kremnického potoka a nemá žiadny vzťah k navrhovaným prieskumným vrtom Lutila, parcela KN-E č. 488 sa nachádza južne od premostenia Kremnického potoka cestou I. triedy a zasahuje pod cestné teleso, nie je pravdepodobné, aby tu bol pramenný záchyt, -parcela KN-C č. 521/4 zaberá úsek intravilánovej cesty v obci Dolná Ves, nie je pravdepodobné, aby tu bol pramenný záchyt, parcela KN-E č. 521 sa nachádza mimo obce, západne od nej, na tejto parcele by mohol byť zriadený pramenný záchyt. Parcela KN-E č. 521. Budeme teda predpokladať, že pramenný záchyt, ktorý sa spomína v žiadosti 15 občanov je súčasťou parcely KN-E č. 521. Je možné, že údaje v žiadosti sú zmätočné a chyba v identifikácii parcely č. 521 nespočíva len zámene KN-C za KN-E. V tom prípade nasledujúce závery nie sú relevantné a môžeme sa k veci vyjadriť po tom, čo bude umiestnenie pramenného záchytu vyjasnené. Obavy o vodný zdroj sú definované ako možnosť „zastavenia toku vody“ v zdroji, ktorý je charakterizovaný ako „záchytný prameň“. Iné bližšie údaje nie sú uvedené, preto budeme vychádzať v toho, že ide o pramenný záchyt, pravdepodobne založený na kvartérnych vodách pochádzajúcich z deluviálnych sedimentov a sutín úpätia východných svahov Kremnických vrchov, v časti hrebeňa medzi Čertovým vrchom (k. 746) a Kopernicou (k. 602). Navrhované vrty sú situované tak, aby prešli jastrabskou vulkanickou formáciou (tvorenou ryolitmi a ich vulkanoklastikami) a overili hydrotermálne premenené andezity s rudnými žilami zlatostudnianskej formácie v jej podloží. Z hľadiska geologickej pozície tvoria všetky vulkanické formácie Kremnických vrchov podložie kvartérnym sedimentom. Zrážkové vody sú infiltrované do kvartérnych sedimentov a z nich v menšej miere do vulkanických formácií (priepustnosť vulkanických formácií je spravidla rádovo nižšia ako kvartérneho pokryvu), nikdy nie naopak. Vrtné práce, vykonávané vo vulkanických horninách, vzdialené od pramenného záchytu okolo 1,2 km nemôžu nijakým spôsobom ovplyvniť infiltráciu a pohyb podzemnej vody, viazanej na kvartérne sedimenty. Navrhované miesta vrtov od miesta pramenného záchytu, zásobujúceho časť obyvateľov Dolnej Vsi vodou, sú navyše oddelené aj rozvodnicou, tvoriacou hranicu medzi hydrologickými rajónmi 4-23-04-041 a 4-23-04-068 (pozri priložený výrez vodohospodárskej mapy). Rozvodnica je na časti úseku hrebeňa Kremnických vrchov zároveň hranicou katastra obce Dolná Ves. Pramenný záchyt tak nemôže byť ovplyvnený prieskumnými vrtmi Lutila ani vodami povrchového odtoku. Pokiaľ by sa ukázali skutočnosti, ktoré by akokoľvek spochybňovali vyššie uvedené tvrdenia, navrhovateľ je ochotný sa so zástupcom občanov obce Dolná Ves dohodnúť na spôsobe, ako overiť a monitorovať výdatnosť zdroja pred začatím vrtných prác, počas ich priebehu a po ich skončení. (2 ks mapové podklady).

Príslušný orgán listom dňa 18.04.2024 pod č. s. OU-ZH-OSZP-2024/005413-032 odpovedal na žiadosť 15 občanov obce Dolná Ves a zaslal im stanovisko (kópiu) navrhovateľu k zákazku realizácie vrtov Lutila.

K podkladom pred vydaním rozhodnutia ani k doplňujúcim podkladom navrhovateľa účastníci konania sa v stanovenej lehote nevyjadrili, preto príslušný orgán má za to, že s doplňujúcimi podkladmi súhlasili.

Príslušný orgán časť pripomienok uvedených v stanovisku Petra Imriša uviedol do výrokovej časti tohto rozhodnutia a budú predmetom konania o povolení činnosti podľa osobitných predpisov.

Príslušný orgán posudzovania vplyvov na životné prostredie pri svojom rozhodovaní postupoval v súlade s ustanoveniami č. 45 Ústavy SR i podľa § 3 ods. 3 správneho poriadku i v súlade s ustanoveniami § 24 ods. 1 písm. i) zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, tak ako už bolo uvedené v odôvodnení tohto rozhodnutia. Všetky podklady týkajúce sa predmetného zámeru činnosti boli zverejnené na úradnej tabuli i webovom sídle okresného úradu i na webovom stránke Ministerstva životného prostredia.

Na základe uvedeného príslušný orgán posúdil navrhovanú činnosť a zistil, že posudzovaná lokalita leží mimo zastavaného územia obcí Lutilla i Kopernica v území, kde platí prvý stupeň ochrany podľa zákona o ochrane prírody a krajiny. Navrhovaná činnosť nebude mať negatívny vplyv na územia a lokality, ktoré sú predmetom ochrany prírody a krajiny v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny. Navrhovaná činnosť nebude mať negatívny vplyv na biodiverzitu hodnoteného územia a jeho okolia. Rozsah a charakter navrhovanej činnosti nevytvára predpoklad pre významné ovplyvnenie klimatických pomerov hodnoteného územia a ovzdušia v okolí. Vplyv na povrchové a podzemné vody sa nepredpokladá. Na skúmanom území sa nenachádzajú vzácne a ohrozené druhy fauny. Navrhovaná činnosť dlhodobo nebude mať vplyv na scenériu krajiny a na krajinnú štruktúru. Vzhľadom na charakter, rozsah a umiestnenie navrhovanej činnosti, sa nepredpokladajú významné kumulatívne a synergické vplyvy. Pri navrhovanej činnosti sa nepredpokladajú a neočakávajú žiadne riziká, ktorých význam a vplyv by mohol vylúčiť očakávané ciele alebo vplyv, ktorý by mohol významnejšie negatívne ovplyvniť vlastnosti dotknutého územia a podmienky života. Doručené stanoviská k zámeru navrhovanej činnosti i doplnujúce stanoviska neuvádzali také pripomienky, ani žiadne nové skutočnosti, na základe ktorých by bolo potrebné navrhovanú činnosť ďalej posudzovať podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, za predpokladu plnenia právnych predpisov na ochranu jednotlivých zložiek životného prostredia a je možné ich uplatniť v ďalších povolených činnostiach.

Príslušný orgán posúdil navrhovanú činnosť z hľadiska povahy a rozsahu navrhovanej činnosti, miesta jej vykonávania, najmä jeho únosného zaťaženia a ochranu poskytovanú podľa osobitných predpisov a podľa významu očakávaných vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva, súladu s územno - plánovacou dokumentáciou a úrovne spracovania zámeru. Príslušný orgán v rámci posudzovania vplyvov na životné prostredie zhodnotil navrhovanú činnosť podľa kritérií pre zisťovacie konanie podľa § 29 a) zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, obdobie prípravy navrhovanej činnosti a jej realizácie, únosnosť zaťaženého územia dôsledku bežnej činnosti a rizika možných havárií, kumulatívnych a súbežne pôsobiacich javov, a to v rôznych časových horizontoch a s prihliadnutím na ich nezvratnosť, prevencie, minimalizácie, prípadne kompenzácie priamych a nepriamych vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie, použitých metód hodnotenia a úplnosti informácií, porovnania s najlepšími dostupnými technológiami.

Z podrobného zhodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie vyplýva, že sa počas jej realizácie a prevádzky nepredpokladajú také negatívne vplyvy, ktoré by mali za následok významne zhoršenie stavu životného prostredia a zdravia obyvateľov v záujmovom území oproti súčasnému a povolenému stav. Príslušný orgán na posudzovanie prihliadal na stanoviska doručené k zámeru činnosti od rezortného orgánu, povoľujúceho orgánu, dotknutých orgánov, dotknutých obcí a účastníkov konania. Odôvodnené pripomienky vznesené zo strany účastníkov správneho konania, príslušný orgán akceptoval a uviedol ich do výrokovej časti tohto rozhodnutia. Ostatné pripomienky účastníkov konania, ktoré neboli odôvodnené a boli všeobecného charakteru príslušný orgán zamietol. Pripomienky zaslané dotknutými orgánmi budú uplatňované pri povoľovaní činnosti podľa osobitných predpisov. Na základe uvedeného príslušný orgán upustil od vypracovanie správy o hodnotení a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. Stanoviska, ktoré neboli doručené v zákonom stanovenom termíne, príslušný orgán ich považuje za súhlasné.

Ak príslušný orgán zistí, že skutočné vplyvy posudzovanej činnosti sú väčšie ako sa uvádza v zámere je ten, kto činnosť vykonáva, povinný zabezpečiť opatrenia na zosúladenie skutočného vplyvu s vplyvom uvedeným v zámere a v súlade s podmienkami určenými v rozhodnutí o povolení činnosti podľa osobitných predpisov.

Na základe preskúmania a zhodnotenia navrhovanej činnosti uvedenej v zámere s použitím kritérií pre zisťovacie konanie podľa § 29 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie uvedených v prílohe č. 10 zákona s prihliadnutím na stanoviská podľa § 23 ods. 4 zákona, príslušný orgán nepredpokladá význam očakávaných vplyvov z navrhovanej činnosti taký, aby bolo potrebné posudzovanie podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie podľa § 53 a § 54 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov na Okresnom úrade Žiar nad Hronom, odbor starostlivosti o životné prostredie v lehote 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia účastníkovi konania. V prípade verejnosti podľa § 24 ods. 4 zákona sa za deň doručenia rozhodnutia považuje 15. deň zverejnenia tohto rozhodnutia podľa § 29 ods. 15 zákona. Toto rozhodnutie je preskumatelné súdom podľa ustanovení Správneho súdneho poriadku.

Na vedomie:

1. Okresný úrad Žiar nad Hronom, pozemkový a lesný odbor, Nám. M. Slovenskej 8, 965 01 Žiar nad Hronom
2. Okresný úrad Žiar nad Hronom, odbor starostlivosti o životné prostredie - štátna vodná správa,
- štátna správa odpadového hospodárstva,
- štátna správa ochrany ovzdušia

Ing. Helena Nogová
poverená zastupovaním funkcie vedúceho odboru

Informatívna poznámka - tento dokument bol vytvorený elektronicky orgánom verejnej moci

IČO: 00151866 Sufix: 10315

Doručuje sa

ENVIGEO, a.s., Kynceľová , 974 11 Banská Bystrica, Slovenská republika
Obec Lutilla, Štefánikova 84, 966 22 Lutilla, Slovenská republika
Obec Kopernica, Kopernica 96, 967 01 Kopernica, Slovenská republika
Ministerstvo hospodárstva SR, Mlynské Nivy 44, 827 15 Bratislava, Slovenská republika
Banskobystrický samosprávny kraj, Námestie SNP 23, 974 01 Banská Bystrica, Slovenská republika
Okresný úrad Banská Bystrica, Nám. Ľ. Štúra 5943/1, 974 05 Banská Bystrica, Slovenská republika
Obvodný bankský úrad v Banskej Bystrici, 9. mája 2, 975 90 Banská Bystrica, Slovenská republika
Regionálny úrad verejného zdravotníctva Žiar nad Hronom, Cyrila a Metoda - Žiar nad Hronom 357/23, 965 01 Žiar nad Hronom, Slovenská republika
Okresný úrad Žiar nad Hronom, Nám. Matice slovenskej 8 , 965 01 Žiar nad Hronom, Slovenská republika
Peter Imriš, Atlas Building 27, Harwell Oxford, Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska
Ing. Iveta Kotorová, Dolná Ves 16, 967 01 Dolná Ves, Slovenská republika
Igor Hovorič, Dolná Ves 23, 967 01 Dolná Ves, Slovenská republika
Jaroslav Hovorič, Dolná Ves 14, 967 01 Dolná Ves, Slovenská republika
Elena Baranová, Dolná Ves 17, 967 01 Dolná Ves, Slovenská republika
Simona Čierna, Dolná Ves 20, 967 01 Dolná Ves, Slovenská republika
Július Pračko, Dolná Ves 18, 967 01 Dolná Ves, Slovenská republika
Eva Pračková, Dolná Ves 18, 967 01 Dolná Ves, Slovenská republika
Jozef Pračko, Dolná Ves 21, 967 01 Dolná Ves, Slovenská republika
Martina Pračková, Dolná Ves 21, 967 01 Dolná Ves, Slovenská republika
Jozef Pračko, Dolná Ves 19, 967 01 Dolná Ves, Slovenská republika
Darina Pračková, Dolná Ves 19, 967 01 Dolná Ves, Slovenská republika
PharmDr. Blanka Hovoričová, Oreburská 2320/9, 974 04 Banská Bystrica, Slovenská republika
Anna Fojtíková, Dolná Ves 24, 967 01 Dolná Ves, Slovenská republika
Ján Vice, Dolná Ves 34, 967 01 Dolná Ves, Slovenská republika
Darina Viceová, Dolná Ves 34, 967 01 Dolná Ves, Slovenská republika
Okresný úrad Žiar nad Hronom, Nám. Matice slovenskej 8 , 965 01 Žiar nad Hronom, Slovenská republika

Na vedomie

STREDNÉ SLOVENSKO s. r. o., Pajštúnska 3, Bratislava-Petržalka, Bratislava V